

manifesto

Şubat 2024 | E'26

Yayın Kurulu

REYYAN DURU YILMAZ
MERTCAN YAVUZ
ONUR EFE KENANOĞLU
İNCİ CEREN EMRE
ECRİN ERSAL
YİĞİT RÜZGAR DEMİR
YAĞIZ İNCE
CANAY ÇAĞLA ÇELİK
DEFNE SAVRAN
ELA NAZ SEZDİ
EMİNE GİZEM KENAR
ECRİN NİL GÜL

Editörler

MERTCAN YAVUZ
YİĞİT RÜZGAR DEMİR

Sevgili okuyucu, senin için dergiyi okurken dinleyebileceğin birkaç müzik seçtik. Dergimizin çalma listesine spotify üzerinden ulaşabilirsin.

KEYİFLİ OKUMALAR

İÇİNDEKİLER

- 3** 100. YIL ÖZEL:
CUMHURİYET
NEDİR VE NE İÇİN
ÖNEMLİDİR?
Ecrin Ersal
- 5** BİR KAHRAMAN:
ALİ FUAT CEBESÖY
Batın Yağız Muzır
- 7** DEMOKRASİ NEDEN
KÖTÜ BİR YÖNETİM
ŞEKLİDİR?
Yusuf Bayar
- 9** LİBERALİZM
Ali Sarp İşcan
- 11** İMAMOĞLU İLE
ROPÖRTAJ
Canay Çağla Çelik
- 15** TÜRK MİTOLOJİSİ
Hüseyin Emre Kemikli
- 17** MODERN CADILIK
VE PAGANİZM
Yağız İnce
- 21** GOTİK MİMARİ
Efe Cengiz Arslan
- 23** KAÇIRILMA
OLAYLARI
Emine Gizem Kenar
- 25** BİR SULU AŞK
HİKAYESİ
İnci Ceren Emre
- 29** ÇOKLU OLASILIKLAR:
ÇOKLU EVRENLERİN SIRRI
Devrim Eren Özdamar
- 32** ESPERANTO
Ela Naz Sezdi
- 35** NORVEÇLİ DEHA
MAGNUS CARLSEN
Hüseyin Endoğan
- 38** KENDİME YARDIM
EDEMİYORUM
Yiğit Rüzgar Demir
- 41** GELECEĞİN MESLEKLERİ
Ecrin Nil Gül
- 43** BİR MENEME
MESELESİ
Defne Savran
- 45** PROTEİN TOZU
Arda Erdoğan
- 47** YENİDEN
PARLAYAN YILDIZ:
MAURO İCARDİ
Mertcan Yavuz
- 49** SEZEN AKSU
Eylül Çakır
- 51** TAM OKUMALIK
Reyyan Duru Yılmaz
- 53** TAM İZLEMELİK
Reyyan Duru Yılmaz
- 55** YABANCI EL
SENDROMU
Miray Emeklioğlu
- 57** DENİZDE FACİA
Fırat Öğmen
- 59** UÇAN ÖLÜM DC-10
Can Öztürk
- 62** DÜNYADAN AZ
BİLİNEREN MUTFAKLAR:
LAOS MUTFAĞI
Onur Efe Kenanoğlu
- 64** DERİN SULAR
Hatice Azra Buğday

100. YILA ÖZEL:

Cumhuriyet Nedir Ve Ne İçin Önemlidir?

Bence cumhuriyetin 100. Yılı'nı konuşmadan önce cumhuriyetin ne olduğunu, ne işe yaradığını, bizlere neler kattığını, hangi zorluklarla elde edildiğini anlayabiliyor olmamız gerekiyor. Öncesinde basit bir tanım olarak gözükebilecek olan cumhuriyetin ne olduğunu açıklamakla başlayalım. Dilimize Arapça "cumhur" kelimesinden gelen cumhuriyet; birçok farklı sözlükte birçok farklı anlamda kullanılabilir. Aynı zamanda cumhuriyet kelimesinin kullanımının özel ve genel anlamları da vardır. Cumhuriyetin tüm bu anlamlarına baktığımızda ise karşımıza ortak olan bir payda çıkmaktadır. Bu payda da cumhuriyetin "halk yönetimi" demek olduğudur. Cumhuriyette halk kendini yönetecek kişileri kendi seçmekte, kendi denetlemekte, her türlü yetkinin ve işlevin kaynağı halk olmakta, halkın üstünde hiçbir otorite bulunmamaktadır. Bu tanımdan sonra cumhuriyeti tam anlamıyla anlamak için demokrasiyle olan bağlantısına da bakmak gerekir. Cumhuriyet karşımıza demokrasinin en gelişmiş şekli olarak çıkmaktadır. Atatürk'ün de dediği gibi "Demokrasi prensibinin en asri ve mantıki tatbikini temin eden hükümet şekli, cumhuriyettir."

Peki halka, insan haklarına bu kadar önem verip ön planda tutan bir hükümet biçimini yüz yıllar boyunca saltanatla, hilafetle, tek adam rejimiyle yönetilmiş bir millet nasıl elde etti, bu yolda hangi fedakarlıkları gösterdi? Cumhuriyetin ülkemiz açısından değerini anlamak adına hangi zorluklarla kazanıldığını da anlamamız gerekir. Millet olarak cumhuriyeti elde etmeye başlamamızın serüveni fikirsel olarak Tanzimat'ta başlayıp Mustafa Kemal'in düşünceleri ve çabaları sayesinde Kurtuluş Savaşı yıllarında da devam etmiştir. Çok çetin geçen bir bağımsızlık mücadelesinin ardından verilen bunca kayıp yaşanan onca sefalet ve acıdan sonra devletin eski rejimine dönmesi düşünülemez bir senaryo olarak karşımıza çıkmıştı. Bir şeylerin eskisigibi gitmesi için değişim, gelişim ve eğitim şarttı. Halk kendisi üzerinde söz sahibi olabilmeliydi verilen onca bağımsızlık mücadelesinin boşa gitmemesini sağlamak adına atılabilecek en iyi adım buydu. İşte bu yüzden cumhuriyet rejimine geçildi.

Peki Türk milletinin hiç alışık olmadığı bu rejim bizlere neler kattı ve toplumda kendisine nasıl yer edindi? Cumhuriyet bireysel ve toplumsal getirileri çok fazla olan bir rejimdir. Halkı kul olarak görmek yerine vatandaş olarak görüp bağrına basar. Kadın ve erkekleri eşit tutar; din, dil, ırk ayrımı yapmaksızın herkesi hukuk önünde eşit görür. Dezavantajlı gurupların hayata yenik başladıklarını düşündürmek yerine onlara bir çıkar yol imkanı verir, tutulabilecek bir el uzatır. En basitinden günümüzde demokratik açıdan zayıf olan ülkelerde kadına yada insan haklarına , halkın refah düzeyine ne kadar önem verildiğine bakarak cumhuriyetin bizlere neler kattığını görebiliriz. Çok ileri görüşlü bir adam olan Atatürk ise cumhuriyetin getirebileceği tüm bu faydaları önceden görüp cumhuriyet hakkında şu sözleri kurmuştur: "Çağdaş bir Cumhuriyet kurmak demek, milletin insanca yaşamasını bilmesi, insanca yaşamanın neye bağlı olduğunu öğrenmesi demektir."

BİR KAHRAMAN :

Ali Fuat Cebesoy

Ali Fuat Cebesoy'un Hayatı ve Askeri Kariyeri:

Ali Fuat Cebesoy, 1882 yılında Selanik'te doğdu.

Harp Okulu'nu başarıyla tamamladıktan sonra, Osmanlı İmparatorluğu'nun çeşitli cephelerinde görev aldı. Balkan Savaşları ve I. Dünya Savaşı'nda önemli başarılar elde etti. Cebesoy, özellikle Çanakkale Cephesi'nde gösterdiği cesaret ve liderlikle tanındı.

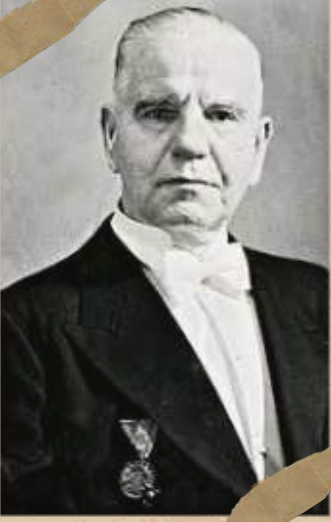
Milli Mücadele Dönemi:

Ali Fuat Cebesoy, Anadolu'da işgal kuvvetlerine karşı direnişin örgütlenmesine katılarak Milli Mücadele'ye aktif bir şekilde katıldı. Mustafa Kemal'in önderliğindeki Ankara Hükümeti'nin yanında yer aldı ve Kurtuluş Savaşı'nın kritik dönemlerinde önemli görevler üstlendi.

Sakarya Meydan Muharebesi:

Cebesoy, Sakarya Meydan Muharebesi'nde önemli bir role sahipti. Bu muharebe, Türk ordusunun düşman işgaline karşı kazandığı kritik bir zaferdi. Cebesoy'un komutasındaki birlikler, düşman kuvvetlerine karşı büyük bir direniş göstererek Türk milletinin bağımsızlığı için mücadelesini sürdürdü.

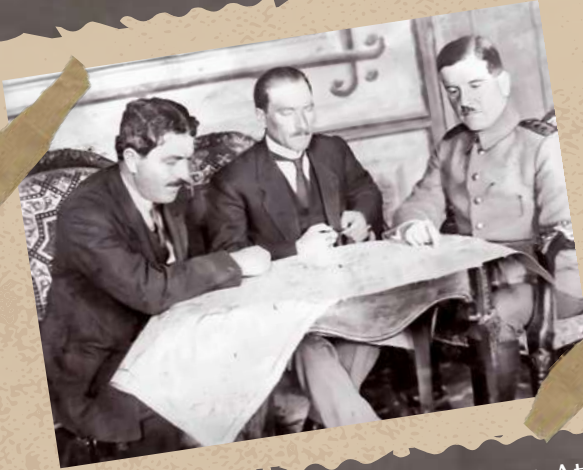

Sonraki Dönem ve Hizmetleri:

Ali Fuat Cebesoy, Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk yıllarında çeşitli askeri ve siyasi görevlerde bulundu. Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra da ülkenin modernleşme sürecinde önemli roller üstlendi. Cebesoy, sadece askeri değil, aynı zamanda devlet adamı olarak da Türkiye'nin gelişimine katkı sağladı. Cebesoy'un diplomatik başarıları, Türkiye'nin uluslararası alanda tanınan bağımsız bir devlet olarak varlığını sürdürebilmesinde önemli bir rol oynadı.

Lozan Konferansı ve Diplomatik Başarılar:

Milli Mücadele'nin askeri zaferlerinin yanı sıra, Ali Fuat Cebesoy, Lozan Konferansı'nda da Türkiye'nin bağımsızlığını ve egemenliğini savunan bir heyet üyesi olarak yer aldı. Ali Fuat Cebesoy, hem askeri başarıları hem de diplomatik hüneryeri ile Milli Mücadele'nin önemli figürlerinden biridir. Onun gibi kahramanlar, Türk milletinin birlik ve beraberlik içinde gösterdiği direnişin ve azmin sembolüdür. Cebesoy'un hayatı, bağımsızlık mücadelesinin ne kadar zorlu ve fedakarlık gerektiren bir süreç olduğunu ortaya koymaktadır.

Mustafa Kemal Paşa, yaveri Cevat Atlas (Gürer) ve Ali Fuat (Cebesoy)

Ali Fuat Cebesoy cenaze töreni

DEMOKRASİ NEDEN KÖTÜ BİR YÖNETİM ŞEKLİDİR?

*Demokrasi, siyasal denetimin doğrudan doğruya halkın veya düzenli aralıklarla halkın özgürce seçtiği temsilcilerin elinde bulunduğu, toplumsal ve ekonomik durumu ne olursa olsun tüm yurttaşların eşit sayıldığı yönetim biçimidir. Bu tanımda yer alan 'tüm yurttaşların eşit sayılması' kısmı bu yönetim şeklini asıl kötü yapan etkidir. Ülkeyi yönetecek olan kişiyi seçen halkın çoğunun birbirinden tamamen yabancı ve bazılarının ülke yönetimi hakkında hiçbir fikri olmaması seçilecek olan kişinin iyi veya kötü olabileceği anlamına gelir. Bunun yerine daha tecrübeli ve bilgi sahibi olan kişilerin seçmesi daha doğru olurdu değil mi? Demokrasinin kötü olmasının bazı nedenleri içinde bilinmezlik ve kötü yola sürüklenme gibi kötü etkenlerin olmasıdır. Demokrasi yönetim biçimi tüm bunlarla birlikte bize bazılarının cevapları kötü sonuçlar doğurabilecek sorularla gelmektedir.

Halk yöneticiyi tam olarak nasıl seçmeli? Kimler nasıl oy kullanmalı? Kimin oy kullanıp kimin kullanmayacağına kim nasıl karar vermeli? Demokratik yollarla seçilen yöneticilerin demokrasiden uzaklaşmayacağını veya demokratik değerlere hasar vermeyeceğini nasıl garanti edeceğiz? Seçim güvenliği kimler tarafından nasıl sağlanacak? Bu tartışmaların geçmişi antik Yunana kadar dayanmaktadır. Öyle ki demokrasiyi 2500 yıl önce geliştiren Yunanlar bile icatlarının işlevselliği konusunda tam olarak emin değillerdi. Sokrates ve Platon gibi isimler yönetimin donanımlı kişiler tarafından seçilip yönetilmesine inanmışlardır.

SOKRATES'E GÖRE DEMOKRASİ VE KÖTÜ YANLARI

*Sokrates'e göre seçimlerde oy kullanmak bir yetenek olmalı, doğuştan gelen bir hak değil. Sokrates'e göre oy kullanma yeteneği insanlara sonradan öğretilmelidir. Sokrates'in meşhur sorularından birisi de şudur: 'İçinde kendi anne-baba ve çocuklarınızın da olduğu ama hiç tanımadığınız 150 kişiyle beraber, tahta bir gemiye binip, bir kaptan seçmek zorundasınız kendi güvenliğinizi tehlikeye atıp demokratik bir sistemle mi ilerlerdiniz yoksa gemideki tecrübeli kişilerin kaptanı seçmesine izin vererek mi?'

İşte bu soru çoğunlukla bize demokrasinin neden kötü bir yönetim şekli olduğunu açıkça anlatıyor.

Siyasi partiler genel olarak kemik kitle olan 2 büyük parti ve kararsız olan azınlık kitleden oluşur. Parti sayısının bu kadar az olması halkın kendi düşüncesini tam olarak oy yoluyla belirtememesine ve kısır bir döngüye yol açıyor. Parti liderleri genel olarak bu azınlık kitleyi kendi tarafına propagandalarla çekip seçimi kazanmayı hedefler. İşte bu durum da parti liderleri kendi fikirlerini azınlığa sunmaktansa azınlık kitleyi demagog (Halk avcılığı) gibi yöntemler kullanarak manipüle etmesine yol açar.

DEMOKRASİNİN KÖTÜ OLMASININ NEDENLERİ

- *Tüm yurttaşların oyunun eşit sayılması
- *Parti sayısındaki yetersizlik
- *Demagog oy çekme sistemi
- *Halkın cahilliği ve tecrübesizliği (oy kullanma bakımından)

LIBERALİZM

Topluma yön veren etkileyici bir ideoloji olan liberalizm, birey özgürlüğünün, eşitliğin ve hukukun üstünlüğü prensiplerine dayanır. Bu yazıda liberalizmin temel prensipleri, tarih boyunca aldığı değişimler ve günümüzde oynadığı rol hakkında daha ayrıntılı bir anlayışa ulaşacağız.

Liberalizm Nedir?

Liberalizm, bireysel özgürlük, özel mülkiyet ve serbest piyasa ekonomisinin vurgulandığı bir siyasi felsefedir. Temelde, devlet müdahalesinin minimumda olması ve bireylerin kendi potansiyellerini en üst düzeye çıkarması üzerine odaklanır. Liberalizm, 17. yüzyılda Aydınlanma döneminde ortaya çıkmış ve zamanla farklı akımlara ayrılmıştır.

Birey Özgürlüğü ve Haklar:

Birey hakları ve eşitlik prensipleri liberalizmin temel taşlarıdır. Buna göre, her bireyin yaşam hakkı, özgürlüğü ve mülkiyeti korunmalıdır. Devlet, bu hakları güvence altına almak ve bireyler arasında adil bir denge sağlamak için var olmalıdır. Ancak, müdahalelerinin sınırlı olması, bireylerin kendi kararlarını alma özgürlüğünü korur.

Piyasa Ekonomisi ve Serbest Ticaret:

Serbest piyasa ekonomisi liberalizmin ekonomik yönünü oluşturur. Bu sistemde, talep ve arz mekanizmalarının serbestçe çalışmasına vurgu yapılır. Rekabet, verimlilik ve yenilikçilik teşvik edilir. Ancak, eleştiriler arasında gelir eşitsizliği, çevresel sorunlar ve sosyal hizmetlere erişimdeki zorluklar bulunmaktadır.

Hukukun Üstünlüğü:

Hukukun üstünlüğü ilkesi, liberal demokrasilerin temel taşlarından biridir. Bu prensibe göre, hiçbir kişi veya kurum, yasaların üstünde değildir. Yani, herkes, hukuk kurallarına tabi olarak eşit bir şekilde muamele görmelidir. Hukukun üstünlüğü, devletin yetkilerini sınırlamak ve bireylerin haklarını korumak için önemli bir araçtır.

Bağımsız Yargı:

Yargı, hukukun üstünlüğünü sağlamak ve adaleti temin etmek adına kritik bir rol oynar. Bağımsız ve tarafsız bir yargı sistemi, hukukun üstünlüğünü güçlendiren temel unsurlardan biridir. Yargı organları, yasaların uygulanması, hukuksal ihtilafların çözülmesi ve bireylerin haklarını koruma gibi görevleri yerine getirir.

Liberalizm ve Demokras:

Liberalizm, demokrasi ile sıkça ilişkilendirilir, çünkü bireylerin siyasi süreçlere katılımı ve temsil edilmesi önemlidir. Ancak, liberalizmin değişik türleri arasında farklı vurgular ve öncelikler bulunabilir. Liberalizmin günümüzdeki tartışmaların merkezinde, bireysel özgürlük, toplumsal adalet ve devlet müdahalesi gibi konular yer almaktadır.

Birey özgürlükçülük, demokrasi ve hukukun üstün tutuluşu gibi temel değerleri benimseyerek liberalizm, toplumsal düzenin şekillendirilmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Buna ek olarak, eleştirileri kabul etmek ve farklı bakış açılarına saygı duymak da önemlidir. Bu yazı liberalizmin gerçek doğasını kavramayı cesaretlendiren ve bu ideolojinin derinliklerini açıklamayı hedefleyen bir yazıdır.

Ali Sarp İşcan

İmamoğlu İle Röportaj

Dergimizin bu bölümünde ise çok değerli bir konuğumuz var. Kendisi ile keyifle okuyacağınız bir röportaj yaptık. Seçim dönemi dolayısıyla yüz yüze görüşemsek de bizimle iletişime geçip sorularımızı yanıtlayan Ekrem İmamoğlu'na çok teşekkür ederiz.

1)İstanbul'un bazı bölgelerinde var olan çarpık kentleşme ile ilgili başkanımızın düşünceleri ve belediyemizin gelecek zamanda bu konu hakkındaki planları nelerdir?

2019 seçimlerinden önce de önemle üzerinde durduğum konu çarpık kentleşme. İstanbul, artan nüfusuyla nereye gittiği,yönü belli olmayan bir büyümeye sahip. Biz göreve geldiğimiz ilk günden itibaren İstanbul'un hedeflerini belirlemek için çalışmalara başladık. İlk önce İstanbul Planlama Ajansı'nı (İPA) kurduk.

İPA, İstanbul'da adım adım kurduğumuz yeni yönetim felsefesinin mekânda vücut bulmasıdır diyebilirim.

Atatürk Ormanı içindeki bir kamusal alanı, belediye başkanlarına lojman yapan, sonra bu lojmanları hukuksuz biçimde genişleten, imar ve şehircilik prensiplerini ayakların altına alarak kısmi bir zümrenin keyfi alanı olmaktan çıkardık. Şimdi bu kişiselleşmiş kullanımların yerinde İstanbul'un geleceğini düşleyen kamusallığın damgasını vurduğu başka bir hayalimiz var. Onun ismini İstanbul Planlama Ajansı koyduk. İstanbul 2050 Vizyonu da, "Başka Bir İstanbul Hayalimiz Var" diyerek çıktığımız bu yeni yolda, hayallerimizle bilimsel aklı, verdiğimiz sözlerle olanaklarımızı buluşturduğumuz bir gelecek rehberidir.

İstanbul Vizyon 2050 Belgesi; çok gerçekçi bir değerlendirmeden yola çıktı. Vizyon Belgesi, İstanbul'u bu karmaşık dünyada uzun vadeli bir stratejiyle bugün bulunduğu noktanın çok daha ötesinde bir noktaya getirmek için yaptığımız bir hamle. Vizyon 2050 Belgesi, ekonomiden sağlığa, gıdadan iklime kadar yaşanan ve ileride yaşanacak olan krizlere karşı İstanbul'un bir meydan okuma stratejisidir. Ekonomik kalkınmayı, ekolojik gerçekleri ön planda tutarak ve toplumsal adaleti sağlayacak şekilde başarabilmenin yol haritasıdır.

2050'ye giden yolların taşlı olduğunu biliyoruz. Ama 2050 Vizyonu, işte o taşlı yollarda 16 milyon insanımız için ve onlarla birlikte kimsenin kötü hissetmeyeceği ve geride bırakılmayacağı bir yolculuk sözü veriyor.

2)Beklenen büyük Marmara depremi ile ilgili başkanımıza göre bireysel ve toplumsal olarak bu konudaki görevlerimiz nelerdir?

Olası İstanbul depremi "Olacak mı? Olmayacak mı?", artık bu soruları sormaya gerek yok. Bilim insanları, İstanbul'u etkileyecek 7 üzerinde bir depremden bahsediyorlar. Hal böyle olunca, herkesin ama herkesin bu konuda üzerine sorumluluklar düşüyor. Böylesi büyük bir deprem, sadece belediyenin, hükümetin, bakanlıkların, STK'ların tek başına altından kalkabileceği bir yük değil. Sorunuzda da söylediğiniz gibi, bireysel olarak hazırlıklı olmalı, sorumluluklarımızı yerine getirmeliyiz.

Özellikle siz gençler için AKOM birimimiz tarafından afet bilinçlendirme eğitimleri veriyoruz. Hemen hemen tüm okullara yetişmeye, bireysel olarak yapılması gerekenleri anlatmaya çalışıyoruz. Şimdi buradan detaylarına girmeyeceğim fakat deprem sadece İstanbul'un değil ülkemizin bir gerçeği. Bu konuda bireysel farkındalığımızı geliştirmeli, her türlü eğitim ve gönüllülük faaliyetlerine katılmanızı tavsiye ediyorum. Ayrıca uzmanların deprem öncesi ve sonrasındaki hazırlıklar konusundaki önerilerini de hayatımıza geçirmeliyiz.

4)İstanbul şehrinde bizi her geçen gün daha da endişelendiren su sorununu başkanımız nasıl değerlendiriyor bu konuda belediyemizin planlamaları nelerdir?

Su konusu ve kuraklık aslında tüm dünyanın sorunu. İklim değişikliğiyle mücadele ise tüm dünyada yönetimlerin sorumluluğunda. Bu sene, İstanbul ve Türkiye için oldukça kurak geçti. Ve bu yaz İstanbul'da normal zamanların yüzde 20 daha fazlası su tüketildi. Bu nokta da İstanbulluları su tüketimi konusunda her türlü isaftan kaçınmaya davet ediyorum.

Tüm bu kuraklığın ve getireceği risklerin farkında olarak geçtiğimiz ağustos ayında 2053 Master Planını açıkladık. Bu planla İstanbul'un su konusundaki yol haritasını belirledik. Şehrin artan su ihtiyacı için yeni kaynaklar belirlendi. Buna göre 2053 yılına kadar su arzında yüzde 50 kapasite artışı yapılacak. 91 içme suyu deposu, 101 pompa grubu, 591 km içme suyu iletim hattı inşa edeceğiz.

İSKİ İçme Suyu ve Kanalizasyon Master Planı ile 2053 yılına kadar İstanbul'da hizmetlerin doğru yürütülmesi için gerekli şartları ortaya koyuyoruz. İBB olarak bu planı uygulamaya söz veriyoruz, sizleri de dikkatli olmaya, bizi denetlemeye çağırıyoruz.

5)Sadece şehrimizde değil ülkenin genelinde büyük bir sorun teşkil eden ve biz gelecek nesilleri de korkutan yabancı uyruklu vatandaşlarımız ile ilgili siz başkanımızın düşünceleri, çözüm önerileri ve gelecek zamanda bu konuda (özellikle Arapça tabelaların kaldırılması) konusunda herhangi bir çalışma olacak mı?

Aslında, defalarca yazı yazmamıza, iş birliği önermemize rağmen devletimizin ilgili birimleri bu konuda bizi yanlarına bile yaklaştırmıyor. Dünyada yerel yönetimlerin bu kadar dışarıda kaldığı başka bir yönetim yok.

Rakamlara baktığımızda da en az 2 ila 2,5 milyon kişi civarında mülteci bu şehirde yaşıyor. Büyük oranda kaçak da var. Ama bu engellenemiyor. Çünkü tutarlı sağlıklı bir göçmen politikası başından beri bulunmuyor. Biz belediye olarak tabii ki yoksulluklarıyla ilgileniyoruz. Kadınları ve çocuklarıyla ilgileniyoruz. Ama yetkimiz çerçevesinde ilgilenebiliyoruz, çünkü bu konuda yetkimiz bulunmuyor.

6)İstanbul için toplu taşımalar her geçen gün daha da önemli hale geliyor. Vatandaşlarımızın başta biz öğrencilerin sık sık kullandığı bu taşıtlar hakkındaki projelerinizi bizimle paylaşır mısınız?

Toplu taşıma araçları özellikle metrolar, kentlerdeki gelişmişliğin en büyük göstergelerinden. Bizde ilk günde bu yana ihmal edilmiş metro çalışmalarına ağırlık veriyoruz. 2019 yılı öncesinde başlatılmış ama belirli nedenlerle durdurulmuş

10 metro hattında çalışmalara yeniden başladı. Şuanda dünya üzerinden aynı anda en fazla metro yapan şehiriz. Toplu ulaşımdaki standartları yükseltmek için çalışıyoruz. Metrobüs hattımıza yeni araçlar alarak konforunu artırmayı hedefliyoruz. Hatta son olarak dizel bir otobüsümüzü tamamen elektrikliye dönüştürdük. 2024 ortasına kadar 10 otobüsümüzü daha bu şekilde elektrikliye dönüştüreceğiz. Böylece ulaşımda çevreci bir yaklaşımı da benimsiyoruz.

7)Son olarak siz başkanımızın biz gençlere iletebileceği tek cümlelik bir mesajınız var mı?

Ülkemizin bugününe de yarınına da sizler karar vereceksiniz.Yolumuz uzun ama heyecanımız var. Ne mutlu ki sizler varsınız.

Gençler, bilin ki sizlere güveniyoruz!

Canay Çağla Çelik

TÜRK MİTOLOJİSİ

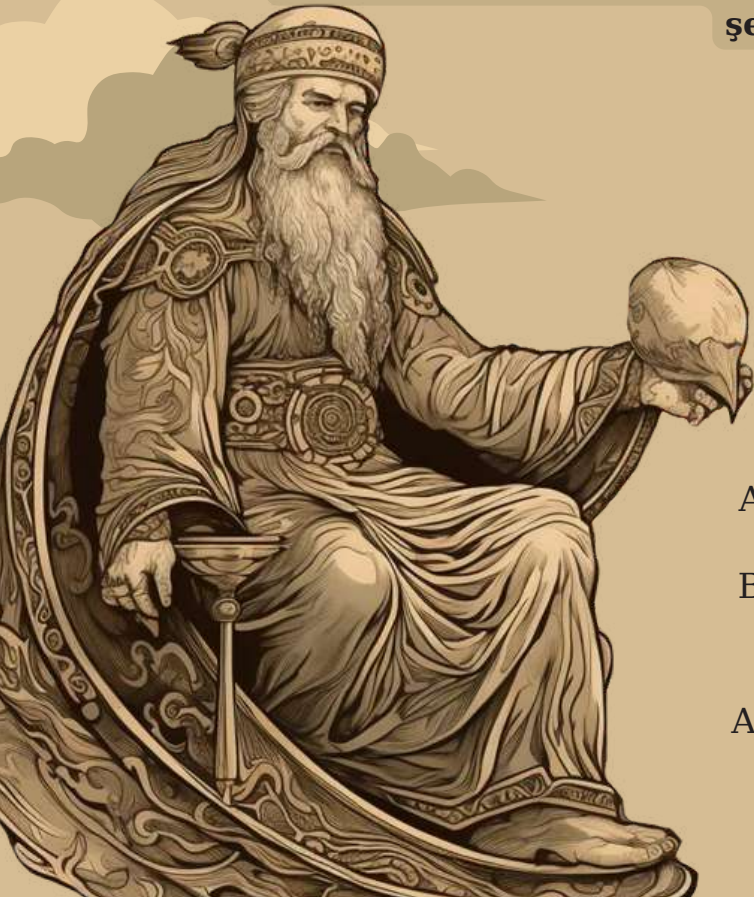
Türk mitolojisi, eski Türk halkının inandığı mitolojik şeylere verilen isimdir. İlk başta tek tanrılı olarak ortaya çıkan bu mitoloji daha sonradan çok tanrılı bir mitolojiye evrilmiştir. Türk mitolojisi sadece Türklerin kendi oluşturduğu dini kapsamaz, Türklerin tarihleri boyunca inandığı bazı dinleri de içine alır.

Türkler kendi dini liderlerine "Tuyuk"; dinlerine ve dini kitaplarına "Nom"; dine mensup insan ruhlarına "Tüyun" veya "Nomi"; kâhin, büyücü ve şaman gibi kişilere ise "Kam" adını vermişlerdir.

Türk mitolojisinde 17 katman vardır ve tanrılar bu katmanlarda yaşar. Tengri yani Gök Tanrı her şeyin yaratıcısıdır ve en üst katman olan 17. katmanda onun oğlu Kayra Han yaşar. Evreni Yöneten en ulu tanrı Kayra Han, yer altını yöneten oğlu Erlik'le birlikte iki büyük tanrıdan biridir. Kayra Han'ın 5 oğlu vardır. Bunlardan 3'ü; göğün 16. katında altın bir tahtta oturan iyilik tanrısı Ülgen, 9. katta bulunansavaş tanrısı Kızagan, 7. katta yaşayan bilgelik tanrısı Mergen'dir.

Barak Ata diğer adıyla Nokay Eçege Türk ve Moğolların kendisinden türediğini düşündüğü köpek başlı yaratıktır. Umay Ana üç boynuzlu, beyaz giysili ve doğacak çocukları seçen bereket tanrıçasıdır.

Türk mitolojisinde bulunan diğer tanrılardan bazıları ise şu şekildedir:

Yer Tanrı - Yeryüzü tanrıçasıdır. Kutay Han'ın bazı çocuklarının annesidir.

Kuyaş - Güneş tanrısı ve Kayra Han'ın kardeşidir.

Ak Ana - Deniz ve Yaratılış tanrıçasıdır.

Ay Ata - Ay tanrısıdır. Kayra Han'ın oğludur.

Bayanay - Geçim tanrıçasıdır. Ormanı, orman yaratıklarını avcılar ve balıkçıları korur.

Ayzıt - Güzellik tanrıçasıdır. Yakut Türklerinin ana tanrıçasıdır.

Katay Han - Deprem tanrısıdır. Kırk boynuzlu boğası öfkелendiğinde depreme sebep olur.

Od Ata - Ateş tanrısıdır. Çadırlarda yanan ateşleri korur.

Katay Han - Deprem tanrısıdır. Kırk boynuzlu boğası öfkелendiğinde depreme sebep olur.

Erklik - Yıldızlar, gök cisimleri ve uzay tanrısıdır

Kübey - Doğum ve temizlik tanrıçasıdır.

Türkler farklı coğrafyalarda birçok dini kabul etmiş olmalarına rağmen kabul edilen bu dinlerle birlikte Şamanizm'e de devam ettikleri için Şamanizm uzun süre Türklerin inandığı bir inanç olmuştur. Şamanizm 'deki çeşitli ayinleri yapan ve halk arasında büyücü ve doktor olarak görülen insanlara "şaman" denilirdi.

Varlığı Erken Taş Devrinden beri devam eden Şamanizm, temelde çeşitli ayinler ve ritüeller sayesinde kendi kendilerine bayılma yeteneği kazanan şamanların bunu yaparak bedenlerini bırakıp gerçek evrenle bağlarını kestikleri ve bu sayede çeşitli büyüler öğrendikleri bir inanç sistemidir.

Türk mitolojisinde birçok destan da bulunur. Türkler için önemli yer tutan bu destanlardan bazıları şu şekildedir;

Gökbörü Destanı - Türklerin düşmanları iki çocuk hariç tüm Türkleri yok eder. Daha sonra Tengri'nin gönderdiği kutsal bir kurt bu iki çocuğu koruduktan ve besleyip büyüttükten sonra bu çocuklardan gebe kalır ve her biri bir Türk topluluklarının hükümdarı olacak olan on çocuk doğurur.

Ergenekon destanı - Büyük bir yenilgiye uğrayan Türkler Tengri'nin gönderdiği kutsal bir kurdun rehberliğinde etrafı dağlarla çevrili bir ovaya yerleşirler. Birkaç nesil sonra ovaya sığamayan Türklere bu sefer beyaz bir kurt dağlardan birinin madenden oluştuğunu gösterir. Bunun üzerine demirciler bu dağı eritir ve Türkler özgür kalıp bozkırların egemenliğini tekrardan ellerine alırlar.

Manas Destanı - Manas dostları tarafından ihanete uğrayarak öldürülür. Manas'ın mezarında toplanan hayvanların ağıt yakması üzerine Gök Tanrı acır ve Manas'ı diriltir. Dirilmiş olan Manas kendisine ihanet eden dostlarının peşine düşer. Manas destanı aynı zamanda dünyanın en uzun destanıdır.

Modern Cadılık ve Paganizim

Cadılık, tarih boyunca farklı kùltürlerde ve dönemlerde çeşitli şekillerde algılanmış bir fenomendir. Ortaçağ Avrupa'sında, özellikle kadınlar arasında doğaüstü güçlere sahip olduklarına inanılan kişilere "cadı" denirdi. Cadılık genellikle sihir, büyü ve doğa ile ilişkilendirilmiş, ancak bu algılar çoğunlukla toplumsal ve kültürel bağlamdan kaynaklanmıştır.

Modern anlamda, cadılık genellikle doğa kùltleri, şamanizm veya pagan inanç sistemleriyle ilişkilendirilir. Cadıların ritüelleri genellikle doğanın döngüsüne saygı gösterir ve enerji çalışmalarını içerebilir. Cadılık, çeşitli geleneklere ve pratiklere dayanarak kişisel ve spiritüel gelişim amacıyla da uygulanabilir

Ancak tarih boyunca cadılık; toplumların dışladığı ve suçladığı bir olgu olmuştur. Cadı avları, birçok masum insanın zulme uğradığı karanlık bir dönemi temsil eder. Modern çağda ise cadılık genellikle daha özgür bir şekilde benimsenir ve bir dizi farklı uygulamayı içerir.

Modern dönemde cadılar, birçok kişi için spiritüel ve kişisel gelişim aracı olarak kabul edilir. Pagan, Wicca ve benzeri gelenekler, doğa ile uyumlu yaşamayı, enerji çalışmalarını ve kişisel büyümeyi vurgular. Cadılığın tarih boyunca geçirdiği evrim, kültürel, dini ve toplumsal değişimlere paralel olarak şekillenmiştir.

Günümüzde Cadılık

Günümüzde cadılık inancı sanıldığı gibi sihir, büyü ya da mucizevi olaylar gerektirmiyor. Modern cadılar, genellikle çeşitli spiritüel ve doğa ile uyumlu uygulamalara katılan bireylerdir. Bu uygulamalar arasında şunlar bulunabilir:

1. Doğa ve Döngüye Saygı:

Modern cadılar, genellikle doğanın döngüsüne büyük bir saygı gösterirler. Mevsimlere, ay fazlarına ve doğal enerjilere bağlı kalarak ritüeller düzenlerler.

2. Ritüeller ve Büyüler:

Cadılar, enerji çalışmalarını içeren ritüeller ve büyüler yapabilirler. Bu uygulamalar genellikle pozitif amaçlar için kullanılır ve kişisel büyüme, iyileştirme veya doğa ile bağlantı kurma amacını taşır.

3. Simya ve Bitki İlimi:

Modern cadılar, bitkilerin ve doğal malzemelerin enerji ve iyileştirme özellikleri üzerine çalışabilirler. Bitki ilmi ve simya, cadıların doğadan elde ettikleri malzemelerle çalışmalarını içerir.

4. Tarlama ve Meditasyon:

Modern cadılar, zihinsel ve duygusal denge için meditasyon ve tarlama gibi teknikleri sıklıkla kullanırlar. Bu uygulamalar, kişisel gelişim ve içsel huzur sağlamaya yöneliktir.

Bayramlar

Cadılık, modern dünyada geniş bir yelpazede uygulamaları içerir ve her birey kendi benzersiz yolunu bulabilir. Önemli olan genellikle doğa ile uyumlu bir yaşam tarzını benimsemek, enerjiyi yönlendirmek ve kişisel gelişime odaklanmaktır.

Paganizm, çok sayıda farklı geleneği ve alt kültürü içeren geniş bir kavramdır. Pagan inanç sistemleri genellikle doğa döngülerine, mevsimlere ve mitolojik temalara dayanır. Dolayısıyla, pagan bayramları da genellikle doğa olaylarına veya mitolojik öneme sahip tarihlerle ilişkilidir.

Örneğin, bazı pagan geleneklerde kutlanan önemli bayramlar şunlardır:

1. Beltane (1 Mayıs): İlkbaharın başlangıcını ve doğurganlık ritüellerini kutlar. Ateşle, dansla ve çeşitli doğa sembollerinin kullanımıyla kutlanabilir.

2. Litha veya Yaz Gündönümü (21-23 Haziran): Yazın en uzun gününü ve kısa gecesini işaret eder. Güneşin enerjisinin zirvesine çıktığına inanılır.

3. Lammas veya Hasat Bayramı (1 Ağustos): Bu bayram, hasat sezonunun başlangıcını kutlar. Tarımsal faaliyetler ve toprakla bağlantı ön planda olabilir.

4. Mabon veya Sonbahar Ekinoksu (21-23 Eylül): Gün ve gece eşit olduğu bir dönemi temsil eder. Bereket, bolluk ve şükran teması içerir.

Modern Cadılık Ve Doğal Taşlar

Doğaltaşlar, cadılık ve spiritüel uygulamalarda yaygın olarak kullanılan önemli araçlardır. İnsanlar; tarih boyunca çeşitli doğaltaşlara çeşitli anlamlar yükleyerek, enerji yönlendirme, koruma, iyileştirme ve meditasyon gibi amaçlar için bu taşları kullanmışlardır.

Birçok cadı ve spiritüel uygulayıcı, farklı kristallerin belirli enerjileri temsil ettiğine inanır. Örneğin, ametist sakinleştirici bir enerjiye sahipken, kuvars enerjiyi yönlendirmede kullanılabilir. Bu taşlar ritüellerde, meditasyonlarda veya enerji çalışmalarında kullanılır.

Doğaltaşlar oldukça geniş bir yelpazede gelir ve sayıları yüzlerce hatta binlerceye ulaşabilir. İşte bazı yaygın doğaltaşlar:

1. Ametist
2. Kuvars (Roz kuvars, mor kuvars, pembeli kuvars vb.)
3. Akuamarin
4. Aytaşı
5. Lapis Lazuli
6. Granat
7. Malakit
8. Hematit
9. Rodonit
10. Göktaşı
11. Akik
12. Oniks
13. Karneol
14. Sodalit
15. Citrin

Bu sadece birkaç örnektir ve doğaltaşlar genellikle renk, enerji özellikleri ve sembolizm bakımından çeşitlilik gösterir. Seçim genellikle kişisel tercihlere, spiritüel inançlara ve niyetlere bağlıdır.

GOTİK MİMARİ

Efe Cengiz Arslan

Gotik mimari, Orta Çağ'da (12. ile 16. yüzyıl arası) Avrupa'da gelişen bir mimari tarzıdır. Bu tarz, genellikle yüksek katedraller, kiliseler ve diğer dini binalarla ilişkilidir. Gotik mimarinin bazı önemli özellikleri şunlardır:

Yüksek ve İnce Yapılar: Gotik mimaride en dikkat çeken özellik, yapıların yüksek ve ince olmasıdır. Katedraller genellikle oldukça yüksek kulelere ve uzun neflere sahiptir.

Kemerler ve Sivri Uçlar: Gotik mimarinin en karakteristik özelliklerinden biri, kemerlerin sivri uçlu olmasıdır. Bu sivri kemerler, binalara yükseklik ve zarafet katmaktadır.

Pencereler ve Vitraylar: Gotik binalar genellikle büyük renkli cam pencerelere sahiptir. Bu pencereler, dini hikayeleri, figürleri ve diğer sanat eserlerini içeren vitraylarla süslenmiştir.

Ornamentasyon: Gotik mimaride süslemeler ve detaylar oldukça önemlidir. Oyma işçiliği, figüratif süslemeler ve diğer dekoratif öğelerle yapılar zenginleştirilir.

Gotik mimari, genellikle kiliselerde ve dini binalarda kullanılsa da, aynı zamanda şehir binaları, köprüler ve diğer yapılar için de benzer tasarım prensipleri kullanılmıştır. Gotik tarz, mimari tarihinde önemli bir dönemi temsil eder ve birçok etkileyici yapıya ilham vermiştir.

"KAÇIRILMA OLAYLARI"

Kaçırılma vakaları, toplumların en endişe verici sorunlarından biridir. Özellikle çocukların kaçırılması, aileleri derin bir endişeye sevk eder. Bu tür olaylar, çocukların güvenliğini tehlikeye atar ve toplumda genel bir güvensizlik duygusu oluşturur. Ebeveynler, çocuklarına dikkat etmeli, güvenliğini sağlamak için önlemler almalı ve toplum olarak birbirimize destek olmalıyız. Çocukları kaçırma eylemi, sadece bir bireyin değil, tüm toplumun sorumluluğudur. İşte şimdi sizlere dünya genelinden iki tane kaçırılma olayı sunuyorum.

「Madeleine Mccann」

Madeleine Mccann Yıl 2007... Mayıs ayında, üç çocuklu Kate ve Gerry Mccann çifti, Portekiz Algarve'ye tatile gider. 3 Mayıs 2007 gecesi çocuklarını otel odasında uyutup 120 metre uzaklıktaki restorana giden çift; yarım saatte bir yemeğe ara verip, odayı kontrol etmeye gidiyordu.

Fakat saat 22.00'ye doğru kontrole giden çift, pencerenin açık olduğunu ve odada dört yaşındaki Madeleine'nin olmadığını fark etti.

Hemen aramalara başlayan Portekiz polisine İngiliz polisi de yardım etmeye çalışırken, olay tüm dünyaya yayıldı. Ünlülerin de olaya dahil olması ile toplam 2.5 milyon sterlin ödül olarak toplandı. Bu noktada olayın içindeki şüpheler ve tutarsızlıklar giderek artmaya başladı.

Fakat en beklenmedik gelişme anne babanın şüphelerin odağına yerleşmesiyle gelmiştir. Hatta şüphe duyulan anne ve baba çapraz sorguya alınmış ve o dönem annenin çapraz sorguda tam 27 soruya yetersiz cevap verdiği gözlenmişti.

Olayın ilk aşamasında ailenin masada birlikte yemek yediği 7 kişiden her birinden şüphe duyulmaktaydı. Masada yemek yiyen kişilerden biri olan Jane Tanner, o gece battaniyeye sarılı bir cisim taşıyan bir adam gördüğünü anlatır. Bu kişi Robert Murat'tır ve gözaltına alınır. Jane Tanner haftalar sonra adamın taşıdığıının aslında pembe pijamalı bir kız olduğunu söyler. Madeleine için arama çalışmaları sürdükçe olay daha da gizemli hale gelmiş ve ailenin tutarsız açıklamaları ve davranışları kamuoyunu iyice kızdırmıştı.

Daha sonra İngiltere'den gelen arama kurtarma köpeği, anne babanın kiraladığı arabanın bagajında Madeleine'e ait oyuncak ve birtakım kıyafetleri buldu. Küçük kızın aile tarafından sigortadan para almak ya da yardım toplamak amacıyla öldürüldüğü giderek daha kuvvetlenen bir iddia haline geldi. Fakat aradan geçen 10 yıldan daha fazla sürede Madeleine soruşturması hala sonuçlanmadı.

Bobby Dunbar

Bobby Dunbar 1912 yılının ağustos ayında ailesiyle Louisinia'daki Swayze Gölü'ne balık tutmaya giden Dunbar ailesinin, dört yaşındaki kaybolan çocuğudur Bobby. O günün gazetelerinde, yüzlerce gönüllünün Swayze Gölü'ne çıplak ayakla girip saatlerce arama yaptıklarını, göldeki timsahların karınlarını desteklerini fakat bir sonuç bulamadıklarını yazıyorlardı.

Bobby Dunbar'ı getirene bugünün parasıyla yaklaşık 30.000 \$ ödül verileceği açıklanmıştı. Sekiz ay boyunca ülke genelinde araştırılır ve sonunda Missisipi'de William Walters isminde bir adamın yanında bulunur.

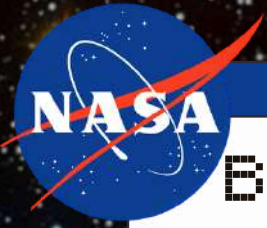
Walters bir piyano tamircisidir ve yanında çalışan Julie Anderson'ın çocuğu Bruce'u (bulunan çocuğun ismi) iki günlüğüne, bir gezi için velayetine bıraktığını söyler. Fakat anlaşılır ki Julie Anderson (Bruce'un annesi) iki gün değil on üç aydır çocuğu görmemiştir. Tabii Walters tutuklanır. Fakat bulunan çocuğun annesi olduğunu iddia eden Julie Anderson, avukat masraflarını karşılayamadığı için yargı yolunu kullanamayacaktır. William Walters şahitler çağırmasına rağmen ispat edemez ve çocuk kaçırmadan dolayı iki yıl hapis cezası alır.

Çocuk bulunmuştu ama ortada farklı iddialar da vardı. Aile Missisipi'ye çağrılır. O zamanın medyası da bu ilk buluşmayı günümüzdeki gibi farklı farklı şekilde tanımlamıştı. Buluşmada Bobby'nin kardeşi Alonzo da vardı. Onunla ilk samimi hareketini "iste kardeşini tanıdı" şeklinde haber yapmışlardı. Sonuçta Bobby Dunbar, Leslie ve Percy Dunbar ailesine verilmişti.

1966 yılına kadar torun torba sahibi olur Bobby Dunbar ve ölür. Gel zaman git zaman, Bobby'nin torunlarından Margaret olayı araştırmaya karar verir. Bir Associated Press muhabiri DNA testi yapmaya ikna eder kendisini ve 2004 yılında yapılan DNA testi sonucunda, Bruce'un Bobby olmadığı ortaya çıkar. O gün yüzlerce kişinin araştırması sonucunda bir ayak izine ulaşılmıştı ve ayak izleri raylara doğru gidiyordu. O gün Bobby'e ne olduğu hala gizemini korumaktadır.

Emine Gizem Kenar

BİR SULU AŞK HİKAYESİ

İnci
Cezan
Eröz

NASA dünyanın en önde gelen uzay araştırma ajansı olmanın yanında tarihte en tanınan markalardan biri. Televizyon şovlarına olan etkileri ve ikonik logosunun suluklardan çantalara, kıyafetlere kadar her yerde kullanımı görülür. Sadece NASA ismini söylemek bile insanların gözünün önüne yakışıklı ve kaslı astronotlar getirir ve bir yunusla ilişki yaşayan kadın- şey pardon, NEY? NASA'nın yıllar boyunca inkar edilemeyecek başarısına rağmen 300 milyon dolarlık Mars Climate Orbiter'in kaybolması gibi aksilikleri olsa da hiçbir başarısız NASA projesi 1960'larda yatırımı yapılan yunus projesi kadar çılgın olamaz. Hatta NASA'yı unutun, bu modern bilim tarihinde yapılan en çılgın deney olabilir; türler arası cinsel ilişki, hayvanlara uyuşturucu verilmesi ve Peter adında bir yunusla aynı evi paylaşan bir kadın... O zaman can yeleklerinizi takın ve bu sulu "aşk" hikayesini daha yakından inceleyelim.

Çılgınlıklarla sonuçlanan bu deney aslında kökeninde gerçekten çığır açıcı bilimsel kanılar barındırıyordu. Psikanaliz ve sinir bilimi dallarında yükselen bir yıldız olan Dr. John Lilly hayvan zekasını anlamaya efor sarf eden ilk bilim adamlarından biriydi. İlk başta çalışma alanı çoğunlukla kedi ve köpekleri barındırıyordu fakat sonradan anladı ki, eğer hayvanlar aleminde gerçekten bir zeka aramak istiyorsa beyinleri bizimki kadar geniş ve kompleks beyinlere sahip canlıları incelemesi gerekiyordu. Şişeburun (Afalina) yunuslar mükemmel bir adaydı. Yalnızca esaret altında sakin kalan bir tür değil, beyinleri de insanlarınkinden %30 daha büyüktü (1600 gr). Ayrıca yunusların beyin ve vücut oranları insanlarınkinden büyük olsa da 2 milyon yıl önceki atalarımızınkine çok benzerdir. Bütün bu nedenler John Lilly'in yunusların sadece hayvanlar arasında değil, genel olarak bize yakın bir şekilde de zekası olabileceğini düşünmesine sebep oldu.

1950'lerin sonlarında bunu kanıtlamaya koyuldu, hatta yunus zekası hakkında yapılan bir başka çalışma sırasında. Daha doğrusunu söylemek gerekirse karısı yunus havuzlarının birinin yanındaki bilim adamlarıyla uygulanan testleri tartışırken yunusların onların konuşmalarını taklit etmeye çalıştığını fark etti. Lilly zaten yunusların zeka kabiliyetlerinden emindi fakat kendi deneklerinin onunla komünike etmeye çalışması şu ana kadarki en büyük kanıtıydı.

Böylece yaptıkları deneyin konusunu hayvan zekasını araştırmak yerine direkt olarak yunuslarla komünike etme ile sınırladı ve 1961 yılında o ana kadarki araştırmalarını kaydettiği "Man And Dolphin" adlı kitabını bastı. Bu kitap sadece yunuslar hakkında araştırmalarını değil, ayrıca gelecekte yunusların millet vekilliklerinde yer alacağı gibi çılgın öngörülerini de içeriyordu. Bu kitap efsanevi astrofizikçi Frank Drake dahil birçok kişinin dikkatini çekmişti. Günümüzde uzaydaki gelişmiş uygarlıkların sayısını hesaplamaya çalıştığı matematik formülü ile ünlü olan Drake, bir adım daha ileri gidip bu uygarlıklarla iletişim kurmak istiyordu.

Bu sebeple Lilly yunuslarla konuşmayı onu hedefine götürecek bir deneme olarak düşünür ve NASA'daki ortaklarıyla konuşur ve büyük bir çek alır. Bu para ile Lilly Karayipler'de kendine içinde gizli bir laboratuvar bulunan bir villa yaptırır. Lilly en iyi bilim adamlarının bulunduğu takımıyla hayalini gerçekleştirmeye işe koyulur. Birkaç ay sonra Margaret Howe adında genç bir kadın yunus deneyleri yapılan evi merak ederek ziyarete gelir ve Lilly onu yunuslara bakması için davet eder, Margaret tüm gününü yunusları izleyerek ve notlar alarak geçirir. Margaret, 22 yaşında ve doğa bilimciliği hakkında hiçbir deneyimi olmamasına rağmen yunuslar hakkında gerçekten derinlemesine yorumlar yapmıştı, öyle iyi yorumlar yapmıştı ki oracıkta Lilly onlarla çalışması için bir iş teklifi sunmuştu. Margaret yunuslara İngilizce konuşmayı öğretecekti...

Ve evet, eğer bir filozof Atakan'sanız Yunusların insanlardan çok farklı olduğunu fark etmiş olabilirsiniz. Yunuslar İngilizce dilini algılayabilecek kapasitede olsalar bile, ki bu büyük bir varsayım, onların biz insanlar gibi ses telleri yok. Hatta konuşmuyorlar bile, sadece çoğu politikacı gibi hava deliklerinden suyun yüzeyine çıkıp hava üflüyorlar. Bu deneyde bulunan üç Yunus vardı: Sissy, Pamela ve Peter. Margaret en çok Peter'la zaman geçiriyordu, Peter üçlünün en küçüğüydü ve önceden eğitim görmemişti, bu yüzden bir nevi beyaz bir sayfaydı. Peter, anlaşılacak kelimeler kuramasa da Margaret'in konuşma biçimini taklit etmekte çok iyiydi. Bu fazla bir ilerleme gibi görülmesine de Peter birkaç hafta içinde bir insan çocuğu için yıllar alacak bir şeyde ustalaşmıştı. Margaret laboratuvarındaki her dakikasını Peter'la geçiriyordu fakat bu da yeterli değildi, Margaret Peter'la ne kadar zaman geçirirse geçirsin ikisinin farklı dünyalardan olduğunu biliyordu. Hayvanla insan arasındaki bu bariyeri aşmak için Margaret laboratuvarı suya dayanıklı hale getirip ilk katı dizine kadar suyla doldurtmaya karar verdi. İlerideki 6 ay boyunca Margaret her haftanın, yedi günün yirmi dört saatini de Peter'la geçirdi.

Bu radikal değişimlere rağmen Peter'ın ilerlemesi yavaşlamıştı, taklit becerileri ne kadar gelişmiş olursa olsun İngilizce dilini anlamlı bir şekilde kullanamıyor ve konuşamıyordu. Üzerinden çok süre geçmeden NASA projesi kontrol etmesi amacıyla Carl Sagan'ı gönderir, maalesef Sagan gördüklerinden pek etkilenmemişti. Sagan, Yunusun sadece Margaret'in çıkardığı sesleri çok az ya da hiçbir şekilde anlamadan tekrar ettiğini düşünüyordu. Projenin çığırından çıktığını düşünen Lilly ve Sagan Yunuslara İngilizce öğretmenin sadece bilim kurgu filmlerinde mümkün olduğunu farkedip, projeyi daha gerçekçi bir hedef olan Yunusların birbiriyle iletişimini araştırmaya adanmıştı.

Lilly bununla yetinemez, evet Yunusların kendi özel bir dilinin olduğunu keşfetmek ilginç olabilirdi fakat insan olmayan bir canlıyla gerçekten iletişime geçmek, işte bu tarih kitaplarına geçecek bir buluş olurdu. Ve böylece Peter'la Margaret'in deneyleri devam etti, fakat genç eril bir Yunus olan Peter cinsel olgunluk yaşlarına geliyordu ve belli başlı... gereksinimleri vardı. Bu problemi Margaret

İlk başta Peter'ı aşağıdaki havuzdaki diğer iki dişi Yunus ile ihtiyaçlarını gidermesi için zaman vererek çözmüştü fakat Peter'ı aşağıya aktarmak zorluydu ve çok zaman alıyordu. Bu sebeple Margaret dizginleri eline aldı ve dizgin derken neyden bahsettiğimi anlamışsınızdır...

Bütün bu eforlara rağmen Peter halen bir gelişme göstermiyordu ve Lilly NASA'daki görevlileri zaten kızdırmıştı, daha çok şansını denemek istemiyor onlara elle tutulur bir ilerleme göstermesi gerekiyordu. *Acilen.*

60'lar hippie kültürüyle bağdaşmış durumdaydı ve Peter'la Margaret'ın "ilişkisi" "Özgür Aşk"a gerçekten yeni bir anlam kazandırmıştı fakat Dr. Lilly gittikçe daha çaresizleştikçe 60'ların başka bir ikonik sembolüne yönelmişti, halüsinojenik uyuşturucular. LSD sadece müzik festivallerinde bandanalı "doğal deodorant" kullanıcıları tarafından değil, insanlar üzerinde zihinsel sorunları tedavi etmek ve beyin kontrolü gibi deneyler için bilim adamları tarafından da kullanılıyordu. Kendi üzerinde yeterince LSD "deneyleri" uygulamış olan Lilly, bu uyuşturucuların "zihni açarak yeni deneyimlere teşvik eden" özelliğiyle aşındı. Başka bir canlının beynine ulaşma çabasında bu uyuşturucunun aralarındaki duvarı yıkmada yardımcı olacağını düşünen Lilly kendini ve yunusları dozlar. Tabii ki de kullandığı uyuşturucunun dozu kendisi dışında hiç kimsede bir etki göstermez fakat bu aşağılayıcı sahneyi gören çalışanlar istifa eder ve NASA yatırımını çeker.

Hikayemizin burada bittiğini söylemek isterdim fakat maalesef üzücü bir bölümümüz daha var. Deney bittikten sonra üç yunusta Miami'deki küçük bir laboratuvarda doğal ışık görmeyen klorlu küçücük bir havuza taşınırlar. Bu yunuslarla konuşamadık fakat Peter'ın Margaret'a aşık olduğunu anlamak için kelimelere ihtiyacımız yoktu. Deney bittiğinde Margaret gitmişti ve Peter neden onu bıraktığını anlamamıştı. Miami'deki yeni tankına taşındıktan birkaç hafta sonra tankının dibine battı ve yüzeye çıkıp nefes almayı reddetti...

Sonsuz Olasılıklar: Çoklu Evrenlerin Sırrı

İnsanoğlu, yıllardır evrenin sırlarını çözmek için çaba sarf ediyor. Ancak, belki de en büyüleyici sırlardan biri, çoklu evrenler konusudur. Bu konsept, sonsuz olasılıkların birbirine paralel olarak var olduğunu öne sürer. Hayal edin, her birimizin yaşadığı evrende farklı bir gerçeklik, farklı bir yaşam mümkün müdür? İşte bu yazıda, çoklu evrenlerin temellerini keşfedecek, varlıklarının kanıtlarını inceleyecek ve hayal gücümüzü zorlayacak bu evrenlerin sırrına açılacağız.

- Çoklu Evrenlerin Tanımı ve Temelleri-

• Çoklu evrenler kavramı nedir?

Çoklu evrenler kavramı, evrenin sadece tek bir gerçeklikten ibaret olmadığını öne süren bir teoridir. Bu teoriye göre, her birimizin yaşadığı evren, diğer evrenlerden bağımsız olarak var olabilir. Yani, paralel evrenler sonsuz sayıda olasılık sunar ve her biri farklı bir gerçeklik sunar. Bu gerçeklikler, geçmişten geleceğe kadar her türlü olası seçenekleri içerebilir. Örneğin, bir evrende siz işçi olabilirsiniz, başka bir evrende belki de dünyaca ünlü bir sanatçı olabilirsiniz. Çoklu evrenlerin temeli, kuantum mekaniği ve teorik fizik alanındaki çalışmalarla sağlam bir zemine oturur. Bu teori, evrenin karmaşıklığını ve sonsuz olasılıklarını anlamamıza yardımcı olur.

• Paralel evrenlerin varlığına dair teoriler

Paralel evrenlerin varlığına dair teoriler, çoklu evrenlerin temelini oluşturan farklı açıklamaları içerir. Bir teoriye göre, paralel evrenler, kozmik enflasyon adı verilen evrenin genişlemesini açıklayan bir süreç sırasında oluşabilir. Bu süreç, evrende hızlı bir genişleme dönemi olarak tanımlanır ve her bir genişleme, yeni bir evrenin doğmasına yol açabilir. Bu şekilde, sonsuz sayıda paralel evrenler ortaya çıkabilir. Başka bir teori ise döngüsel evrenler üzerine odaklanır. Bu teoriye göre, evrenler birbirini takip eden döngüler halinde sürekli olarak oluşur ve yok olur. Her döngüde, evrenin başlangıcından itibaren farklı bir kombinasyon ortaya çıkar, bu da paralel evrenlerin varlığını destekler. Bu teoriler, paralel evrenlerin varlığına dair farklı perspektifler sunar ve çoklu evrenlerin sırrını anlamamıza katkı sağlar.

• Kuantum mekaniği ve çoklu evrenler ilişkisi

Kuantum mekaniği, çoklu evrenler teorisinin temelini oluşturan bir ilişki sunar. Kuantum mekaniği, mikroskobik düzeyde gerçekleşen olayları açıklamak için kullanılan bir fizik teorisidir. Bu teoriye göre, bir parçacık aynı anda birden fazla yerde olabilir ve farklı durumları aynı anda deneyimleyebilir. Bu da çoklu evrenlerin varlığına işaret eder. Çünkü her seçenek aynı anda gerçekleşebilir ve her biri farklı bir paralel evrene yol açabilir. Kuantum mekaniği, evrenin karmaşıklığını ve sonsuz olasılıklarını anlamamıza katkıda bulunur ve çoklu evrenler teorisini destekler.

-Kanıtlar ve İspatlar-

- Kozmik mikrodalga arka plan ışıması ve çoklu evrenler

Kozmik mikrodalga arka plan ışığı, evrenin erken dönemlerinden kalan bir ışık izidir. Bu ışık, evrenin gençliği hakkında bize değerli bilgiler sunar. Çoklu evrenler teorisiyle ilişkisi ise şudur: Kozmik mikrodalga arka plan ışığı, evrenin genişlemesi ve kozmik enflasyon gibi olayları açıklamak için kullanılır. Bu teoriye göre, kozmik enflasyon sırasında evren hızla genişler ve bu genişleme, paralel evrenlerin oluşmasına yol açabilir. Bu nedenle, kozmik mikrodalga arka plan ışığı, çoklu evrenlerin varlığını destekleyen kanıtlar sunar.

- Büyük Patlama ve çoklu evrenler arasındaki ilişki

Büyük Patlama teorisi, evrenin başlangıcını açıklayan bir kozmolojik modeldir. Bu teoriye göre, evren bir noktadan büyük bir patlama ile başlamıştır. Çoklu evrenler teorisiyle ilişkisi ise şudur: Büyük Patlama, evrenin genişlemesine ve kozmik enflasyon olarak bilinen hızlı bir genişleme dönemine neden olabilir. Bu süreç, yeni evrenlerin doğmasına ve böylece paralel evrenlerin varlığını açıklamaya yardımcı olabilir. Bu nedenle, Büyük Patlama teorisi, çoklu evrenlerin varlığına dair bir bağlantı sunar ve evrenin başlangıcını anlamamıza katkı sağlar.

• Deneysel çalışmaların sonuçları

Deneysel çalışmalar, çoklu evrenler teorisini destekleyen kanıtlar sunar. Örneğin, kozmik mikrodalga arka plan ışığı, evrenin gençliği hakkında önemli bilgiler sağlar ve kozmik inflasyon süreciyle ilişkilendirilir. Bu süreç, paralel evrenlerin varlığını açıklayabilir. Ayrıca, kuantum mekaniği deneyleri de çoklu evrenlerin olasılığını gösterir. Parçacık aynı anda birden fazla yerde olabilmesi ve farklı durumları deneyimleyebilmesi, paralel evrenlerin varlığına işaret eder. Bu deneysel çalışmalar, çoklu evrenlerin varlığına dair teorileri destekler ve evrenin karmaşıklığını anlamamıza katkı sağlar

Sonuç olarak Çoklu evrenlerin varlığı hala büyük bir gizemdir. Ancak, bilimsel çalışmalar ve kanıtlar, bu konunun daha da ilgi çekici hale gelmesini sağlamaktadır. Sonsuz olasılıkların birbirine dokunduğu bu evrenler, hayal gücümüzü zorlamakta ve varoluşumuzun anlamını sorgulatmaktadır. Belki de, bir sonraki adımda, bu büyüleyici evrenlerin kapılarını aralayacak ve gerçekliğin sınırlarını daha fazla keşfedeceğiz.

**Devrim Eren
Özdamar**

ESPERANTO

Esperanto ya da orijinal adıyla Lingvo Internacia, Polonyalı göz doktoru Ludwik Zamenhof tarafından 1887 yılında yaratılan bir yapay dildir. Zamenhof yarattığı bu dili tanıtmak için, "Fundamento de Esperanto" (Esperanto'nun Temelleri) adında bir kitap yayınlamış ve kitabında bu dilin kurallarını açıklamıştır. Zamenhof, dili tanıtırken kendini Dr. Esperanto olarak tanıttığından, bu dil orijinal adından daha çok "Esperanto" olarak bilinmektedir.

Zamenhof, farklı dilleri konuşan kişiler arasındaki iletişim zorluklarını ortadan kaldırmak için, öğrenilmesi kolay bir ortak dil oluşturmayı düşünmüş ve Esperanto'yu oluşturmuştur. Esperanto üzerinde yapılabilecek değişiklikler kesin bir dille büyük oranda sınırlandırılmış ve "Fundamento de Esperanto" isimli kitapta geçen kuralların ebediyen kimse tarafından değiştirilemeyeceği bildirilmiştir. Günümüzde en çok tanınan ve en çok konuşanı bulunan yapay dil olmakla birlikte uluslararası iletişim dili olma amacına ulaşamamıştır.

Esperanto ilk olarak Rus İmparatorluğu'nda ve Doğu Avrupa'da tanınmaya başlanmış ancak hemen sonra dilin bilinirliği Batı Avrupa'ya ve ardından tüm dünyaya ulaşmıştır. I. ve II. Dünya Savaşı yılları haricinde 1905 yılından beri her yıl Esperanto temalı dünya kongreleri yapılmıştır. 1930'lardan sonra Adolf Hitler birçok Esperanto konuşanını milliyetçilik karşıtı oldukları gerekçesiyle öldürtmüştür. Hitler, Zamenhof'un Yahudi olmasından dolayı Esperanto kullanımını yasaklamış ve Esperanto'nun dünyanın farklı yerlerine dağılmış, farklı dilleri konuşan Yahudileri bir araya getirmek için üretilmiş olduğunu düşünüyormuş. 1985 yılında UNESCO, BM üyesi ülkelerin, eğitim müfredatlarına Esperanto öğrenimini dâhil etmelerini teşvik etmiştir.

Esperanto hiçbir zaman bir ülkenin resmî dili olmamış, Almanya ve Belçika arasında özerk bölge olan çok dilli Moresnet'te Esperanto'nun resmî dil yapılması gündeme gelmişse de Belçika bu bölgeyi kendisine bağlayınca bu mümkün olmamıştır. Yine, Adriyatik Denizi'nin ortasında inşa edilen küçük bir platforma kurulan Rose Adası isimli mikro devlet Esperanto'yu resmî dili olarak seçmiş, ancak hiçbir ülke bu devleti resmen tanımamıştır. Esperanto dilinde bugüne kadar yayımlanan kitap sayısı 25.000'in üzerindedir. Bunların 100'ünden fazlasının orijinali Esperanto dilinde yazılmıştır. En iyi bilinen Esperanto roman yazarları arasında Claude Piron ve birkaç kez Nobel Edebiyat Ödülü'ne aday gösterilen William Auld sayılabilir. Harold Brown bilinen Esperanto modern tiyatro yazarları arasındadır. Genelde, çok sayıdaki Esperanto dilinde basılan en bilinen dergi, Belçika'da basılan aylık haber dergisi *Monato*'dur.

Türkiye'de Esperanto dilinin yaygınlaşması için bir takım çalışmalar yapılırsa da dernekler kurulsa da faaliyetleri uzun ömürlü olmamıştır. 1965 yılında emekli Albay Hayrettin Dural tarafından Esperanto-Türkçe Büyük Sözlük adında bir sözlük çıkarılmış ve Dünya Dili Esperanto adında da bir kitap yayınlanmıştır. Türkiye'deki Esperanto hareketini temsilen 2016 yılının başından beri *Turka Stelo* (Türk Yıldızı) adlı aylık bir Esperanto dergi yayınlanmaktadır.

Turka Stelo

La revueto de la turka esperantistaro
Januaro 2016 11-ro: 1

Esperanto öğrenenlerin büyük çoğunluğu dili kişisel çabalarıyla, tek başına öğrenme materyallerini kullanarak öğrenmektedir. Bunun yanında Ulusal Esperanto Dernekleri, Esperanto dilini öğretmek için sürekli olarak kurslar düzenliyorlar. Esperanto dünya çapında resmî eğitim kurumları içerisinde de öğretilir. Türkiye'de, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesinde Esperanto Dili, fakülteler arası seçmeli ders olarak okutulmaktadır.

Esperanto ile Türkçe arasında özellikle yapısal anlamda benzerlikler bulunduğu şeklinde bir kanı vardır. İki dil arasındaki temel benzerliklere örnek olarak, her iki dilde de Q, W, X harfleri yer almaz.

- Her iki dilde de her harf bir sesi karşılar.
- Sözcükler basit, türemiş ve birleşik olmak üzere üçe ayrılır.
- Yüklemün zamana göre çekimi soneklerle yapılır.
- İsmin belirtme durumu vardır ve soneklerle ifade edilir.
- Cümle öğelerinin sıralaması değiştirilse de anlamda vurgu dışında değişiklik olmaz.

Birkaç tane de örnek kelime verip yazımı burada bitirmek istiyorum.

- Dankon. = Teşekkürler.
- Bonan matenon! = Günaydın! (İyi sabahlar)
- Bonan tagon! = İyi günler! (İyi günler)
- Bonan nokton! = İyi geceler! (İyi geceler)
- Bonvenon! = Hoş geldiniz!
- Ĝis! = Hoşça kal!
- Bone! = Tamam (İyi)

Ela Naz Sezdi

NÖRVEÇLİ DEHA MAGNUS CARLSEN

Magnus Carlsen 30 Kasım 1990'da Norveç'in Tensberg şehrinde doğdu. 2100 puana sahip ciddi bir satranç oyuncusu olan mühendis Henrik Carlsen'in ailesinde büyüdü. Magnus'a ek olarak, ebeveynlerinin 3 kızı vardı: Hellen, Ingrid ve Signa.

Çocukluk ve Gençlik

Erken çocukluk döneminde bile, geleceğin şampiyonu olağanüstü yetenekler gösterdi. 4 yaşındayken, ülkedeki 436 belediye şehrinin adlarını ezbere hatırladı.

Ek olarak, Magnus dünyanın tüm başkentlerini ve her eyaletin bayraklarını biliyordu. Sonra satranç oynamayı öğrenmeye başladı. Bu oyuna olan asıl ilgisinin 8 yaşında ortaya çıktığını belirtmekte fayda var.

Carlsen bu döneminde satranç kitapları okumaya ve turnuvalara katılmaya başladı. Aynı zamanda Web'de yıldırım oyunları oynamayı severdi. 13 yaşına geldiğinde Microsoft, Carlsen ailesini bir yıllık bir tura gönderdi.

O zaman bile Magnus'un satrançta şampiyon olacağı tahmin ediliyordu. Ve bunlar sadece sözler değildi, çünkü çocuk gerçekten olağanüstü bir oyun gösterdi, büyükustaları yeniyordu.

Satranç

Magnus, 10 yaşından itibaren Norveç şampiyonu ve büyük usta Simen Agdestein'in öğrencisi Torbjörn Ringdal Hansen tarafından çalıştırılıyor. İlginç bir gerçek, çocuğu Sovyet satranç oyuncularının ders kitaplarını incelemeye teşvik etmesidir.

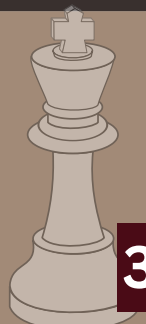
Birkaç yıl sonra Agdestein, Carlsen'e öğretmeye devam etti. Çocuk o kadar hızlı ilerledi ki 13 yaşındayken dünyanın en genç büyükustalarından biri oldu. 2004 yılında Dubai'de dünya şampiyonu olmayı başardı. İzlanda'da Magnus eski dünya şampiyonu Anatoly Karpov'u yendi ve başka bir eski şampiyon Garry Kasparov ile berabere kaldı. Norveçli biyografisindeki o andan itibaren daha da ilerlemeye ve rakiplerine karşı kendi üstünlüğünü kanıtlamaya başladı

2005 yılında, Carlsen, dünyadaki en güçlü satranç oyuncusu unvanını ve ayrıca en genç olanı onaylamayı başaran dünya şampiyonasındaki en güçlü oyuncuların TOP-10 listesine dahil edildi.

2009'da Garry Kasparov, genç adamın yeni koçu oldu. Akıl hocasına göre, açılışın gelişmesinde kendisini "öne çıkarmayı" başarmış olan Norveçlinin yeteneklerinden etkilendi. Kasparov, Magnus'un kendisine hem yıldırım hem de geleneksel oyunlarda yardımcı olan benzersiz sezgisine dikkat çekti.

İlginç bir gerçek, Carlsen'in virtüöz oyunundan dolayı "Satranç Mozart" olarak adlandırılmış olmasıdır. 2010 yılında Elo derecesi 2810 puana ulaştı, bu sayede Norveçli tarihteki en genç 1 numaralı satranç oyuncusu oldu.

2011'de Magnus, ana rakibi Sergei Karjakin'i yenmeyi başardı. Merakla, 12 yaşındayken , Karjakin tarihin en genç büyükustası oldu ve bunun sonucunda adı Guinness Rekorlar Kitabı'nda yer aldı.

2 yıl sonra Magnus, gezegendeki en etkili insanlar sıralamasındaydı. 2013 yılında, büyükusta, evrensel tanınma ve popülerlik kazanan 13. dünya satranç şampiyonu oldu.

Şampiyon, 2016'nın başlarında 78. Wijk aan Zee turnuvasında 1. oldu.

Birkaç ay sonra, Karjakin ile bir düelloda dünya şampiyonu unvanını savundu. Bundan sonra hızlı ve yıldırım turnuvalarında ödüller kazandı.

2019'da Magnus Carlsen, Hollanda Wijk aan Zee'de süper turnuvanın şampiyonu oldu ve ardından 2 süper turnuvada birinci oldu - Gashimov anıtı ve GRENKE Satranç Klasığı. Her iki yarışmada da harika bir oyun sergilemeyi başardı. Aynı zamanda Abidjan'daki hızlı ve yıldırım turnuvasını kazandı.

Aynı yılın yazında Carlsen, Norveç Satranç turnuvasını kazandı. Amerikan Fabiano Caruana'ya sadece bir maç kaybetti. Tüm 2019 boyunca klasik oyunlarda tek bir yenilgi yaşamadığını belirtmekte fayda var.

Aynı yılın sonunda Magnus hızlı satrançta dünyanın 1 numaralı satranç oyuncusu oldu. Sonuç olarak, aynı anda 3 satranç kategorisinde şampiyon oldu!

Oyun stili

Norveçli oyuncu evrensel bir oyuncu olarak kabul edilir ve özellikle oyunun ortasında (satranç oyununun açılıştan sonraki bir sonraki aşaması) ve oyunsonunda (oyunun son bölümü) iyi olduğunu belirtir.

En ünlü oyuncular Carlsen'i olağanüstü bir oyuncu olarak tanımlıyor.

Büyükusta Luc van Wely, diğerleri bir pozisyonda hiçbir şey görmediğinde, onun oynamaya başladığını belirtti. Ayrıca Magnus'un, rakibinin er ya da geç bir hata yapacağından asla şüphe duymayan ince bir psikolog olduğunu da sözlerine ekledi. Sovyet-İsviçreli satranç oyuncusu Viktor Korchnoi, bir erkeğin başarısının, rakibini hipnotize etme yeteneği kadar yeteneğe bağlı olmadığını savundu. Büyük Usta Evgeny Bareev bir keresinde Carlsen'in o kadar parlak oynadığını ve insanın sinir sistemi yokmuş izlenimi verdiğini söylemişti.

Magnus Carlsen Bugün

Norveçli oyuncu ödüller kazanarak büyük turnuvalara katılmaya devam ediyor. 2020 yılında 111 yenilmez oyun oynayarak dünya rekoru kırmayı başardı.

Şimdi Magnus, biyografisinden ilginç gerçekleri paylaştığı çeşitli TV programlarını sık sık ziyaret ediyor. 320.000'den fazla abonesi olan bir Instagram sayfası var.

KENDİME YARDIM EDEMİYORUM

Fotoğrafta gördüğünüz robot sizde ne gibi duygular uyandırıyor? Sanki size anlatmak istediği bir şeyler var değil mi?

Aslında sanat budur diye tanımlayabileceğimiz bir sanat düşüncesi olamaz çünkü sanatın etkileri değişebilir ,düşünceler kesin değildir ama sanat eserin bize göstermek istediği bir amacı olabilir bu konuya tekrar değineceğiz

Fotoğrafta gördüğünüz robotun ismi ``Can't Help Myself `` yani Kendime Yardım Edemiyorum'dur. Robot Sun Yuan vePeng Yu tarafından yapılmış ve 2016 da İspanyadaki Guggenheim(guginhaym) sanat müzesinde bulunmaktadır fakat 2019 da robot müzeden kaldırılmıştır ve günümüzde kullanılmamaktadır.Bu robotun hikayesini muhtemelen şu şekilde duydunuz:

Bu kol sürekli olarak dışarı sızan ve kendini çalışır durumda tutmak için gerekli olan hidrolik sıvıyı tutmaya çalışacak şekilde programlanmış ancak ne kadar uğraşırsa uğraşsın sızdırmaya ve ölmeye devam eden bir robot.Kendi varlığını sürdürebilmek ve bir gün daha yaşayabilmek için çaballıyor. Aslında Dans etme ve el sallama gibi 32 farklı beceriye sahip olan bu robot,ilk başta bunları rahatlıkla yapabiliyorken daha sonra sanki

yaşam enerjisi çalınmış bir insan gibi mutsuz görünmeye başlıyor. Yıpranmış ve umutsuz.Çünkü zamanla sızıntı büyüdükçe sıvı miktarı kontrol edilemez bir hal alıyor.Artık dans edemiyordu çünkü sadece kendini canlı tutmayetecek kadar zamanı vardı.Hayatını sürdürmek ve bitmeyen kanama arasında bitmeyen bir döngü içerisinde son günlerini yaşıyordu.Kol yavaş yavaş durma noktasına geldi ve 2019 yılında öldü

Robot görenlerde asla istediği sonuca ulaşamama ve yaşadığı hayatın monotonluğundan bıkmışlık gibi hisler uyandırmaktadır.Robot izleyenlere Sisifosu hatırlatmaktadır Sisifosun durumu yani ``Sisyphian`` durumu Türkçe karşılığı ile tantalize etmek anlamına gelmektedir. Tantalize etmek:arzulanan ama ulaşılamayacak bir şeyin kendisi veya görüntüsüyle birlikte;tekrar tekrar hayal kırıklığına uğratan beklentiler uyandırarak alay etmek anlamına gelmektedir.Robot ile özdeşleştirilen Sisifosun hikayesi ise şöyledir:

Yunan mitolojisindeki Sisifos,tanrılara baş kaldırmış ve tanrılar tarafından cezalandırılmış bir insandır. Cezası ise bir dağın aşağısındaki çok iri bir kayayı dağın tepesine çıkarmak. Ancak şöyle bir sorun var.Bu kayayı tam dağın tepesine ulaştırmak üzereyken kaya yeniden aşağı yuvarlanıyor.Sisifos yine kayayı alıyor yine zirveye yaklaştığında kaya aşağı yuvarlanıyor ve bu sonsuza kadar bu şekilde devam ediyor ve sonsuza kadar da devam edecektir çünkü tanrılar Sisifosu hilekarlığından dolayı ölümsüzlükle cezalandırmıştır.Yani aslında cezası bu kayayı sonsuza kadar dağın zirvesine çıkarmaya çalışmasıdır.

Sisifosun bu durumu yorumlayan bazı düşünörlere göre Sisifos son derece mutsuz ve umutsuzdur yaşamın her zerresinde ızırıp çekiyordur ve başaramayacağını bile bile aynı şeyi tekrarlıyorudur fakat diğer taraftan bazı düşünörlere göre "Sisifos'u mutlu olarak tasarlamak gerekir." çünkü dağın tepesinden kayanın düştüğünü gören Sisifos, inişi sırasında düşkün durumunun bütün enginliğini bilir. Ama Sisifos tanruları yadsıyan ve kayaları kaldıran üstün sadıklığı öğretir. O da her şeyin iyi olduğu yargısına varır. Albert Camus: "tepelere doğru tek başına didinmek bile bir insanın yüreğini doldurmaya yeter."

Gelgelelim bütün bu yorumlar tekrar yorumlanabilir ve kesin bir sonuç çıkarılamaz.Bu robot antropomorfize edilmiş. Yani insandışı bir varlıktan, insanmışçasına çıkarım yapılabilecek bir tasarım oluşturulmuş.Bu yüzden de ortaya birçok yorum çıkmıştır.Ancak şuan kadar getirdiğimiz yorumlar malesefki bu sanat eserinde anlatılmak istenen amaca hizmet etmemektedir bu sanat eseri farklı bir şeyi yansıtmaktadır.Robot ne hayatta kalmaya çalışıyor ne de yaşamak için etrafındaki kırmızı yağa mecbur, o şey yağ bile değil.

Bu sanat eseri aslında “göç ve egemenliği çevreleyen çağdaş sorunları” ele alıyor.Makinenin etrafında biriken kan lekesi benzerizler, sınır bölgelerinin gözetlenmesinden ve korunmasından kaynaklanan şiddeti çağrıştırıyor. Bölgeler ve kültürler arasında daha fazla sınır çizmeye çalışan, belirli siyasi gündemler tarafından yönlendirilen otoriterliğin sonuçlarına ve çevremizi izlemek için teknolojinin artan kullanımına dikkat çekiyor.Bu bilgiyle robotu tekrardan kendinize göre yorumlayabilirsiniz.

Aslında insanneye bakarsa baksın kendi yansımasını görür.Gördüğü şeyleri kendi hayatına göre yorumlar.Yani hiçbir sanat eseri size yansıtmak istediği düşünceyi,yorumu size dayatamaz şu eser sana bunu anlatmak zorunda gibi bir çıkarım yapılamaz.Başta anlattığımız hikaye size daha ilginç gelmiş olabilir ve size aynı fikirde bulunabilirsiniz çünkü bu kendi hayatınıza daha yakın bir yorumdur başka bir bakış açısından Çinde yaşayan ve her daim kameralar ve yüksek teknoloji ile izlenen bir insan için robotun asıl yansıtmak istediği düşünce daha kendine yakın gözükebilir.Yani bu robot ve sanat insanın kendi yaşantısına ve düşüncelerine benzerliği ile yorumlanabilir, sanat öznelidir.

BİLGİ: Robotun yapımcıları robot öldükten sonra robotun adını `` Kendime yardım edemedim `` olarak değiştirdi.

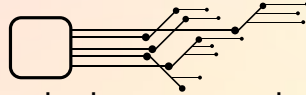
GELECEĞİN

Meslekleri

Ecrin Nil Gül

Küllecilik, bileycilik ,çerçilik, yemenicilik... Bu meslekleri daha önce hiç duydunuz mu? Hayır mı? Peki bunların zamanında popüler meslekler olduğunu biliyor muydunuz? Şimdi ismini bile zar zor söyleyebildiğimiz bu meslekler artık neredeyse yok olmuşlardır. Nedeni ise gelişen teknoloji, artık bu işlere gerek olmaması yada artık evde kendimizin yapabileceği kadar kolaylaşması gibi birçok madde olarak sıralanabilir. Eskiden popüler olan pek çok meslek sadece birkaç yılda kaybolduysa seçeceğimiz mesleklerin de bu listeye girmeyeceğini nereden bileceğiz? Sizin için birkaç tanesini aşağıda sıraladım.

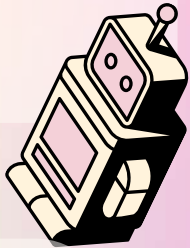
Yapay zeka ve robotik mühendisliği:

Birçok mesleğin yok olmasına neden olacak olan yapay zeka ve robotlar, kontrol mekanizmaları için mühendislere ihtiyaç duyuyor dolayısıyla bu iş kolundaki mühendislere rağbet artıyor. tıp, elektronik, hizmet ve daha pek çok sektörde boy gösteren yapay zeka; ilgili sektörde yapay zekayı bilen yetkin kişilere ihtiyacı doğuruyor. Yapay zeka ve robotik mühendisliği günümüzde oldukça popüler olmasıyla birlikte gelecekte daha çok popüler olması beklenmektedir.

3D üretim mühendisliği

3 boyutlu grafikler, görseller ve efektler hemen hemen her sektörde kendine yer buluyor. 3 boyutlu teknolojiler günlük yaşama dahil olmaya başladıkça bu alanda yetkin kişilere de ihtiyaç duyuluyor. 3D yazıcılar, prototip parçalardan protez yapılara kadar birçok alanda değerlendirilirken 3D üretim mühendisleri kendilerine geniş yer bulabiliyor.

Aktüerlik

Aktüer, bir olayın ihtimalini ve mali sonuçlarını değerlendirmek için istatistiksel teknikleri ve matematiksel becerileri kullanan kişiye verilen mesleki unvandır. Dünya genelinde hızla yükselen ekonomik krizler bu mesleği geleceği olan meslekler listesine sokmaktadır.

$$x = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$$

Mobil uygulama ve oyun geliştirme uzmanlığı

Mobil uygulama geliştiricileri, mobil cihazlarda çalışan yazılım uygulamalarını oluşturmaktan sorumludur. İlk tasarımdan son teste kadar bir fikir almakla görevlendirilirler. Ayrıca, bu uygulamaların doğaya salındıktan sonra sürdürülmesinden de sorumlu olabilirler. Bu durum yeni özellikler eklemeyi veya ortaya çıktıkça hataları düzeltmeyi içerebilir. Mobil uygulama pazarının 3 yıl içinde 600 milyar doları aşması bekleniyor. Sonuç olarak yazılımı seviyorsanız bu seçeneği bir düşünmenizi öneririm.

Blockchain uzmanlığı

Blockchain; verilerin saklandığı blokların belirli bir sıra ile işlenmesini, saklanmasını ve düzenlenmesini sağlayan veri tabanı sistemi olarak özetlenebilir. Elbette çok geniş bir alanı kapsayan blockchain; noterlik uygulamaları, sağlık kayıtları, küresel ödeme sistemleri, kamu kurum ve kuruluşlarına ait kanallar, hastane verileri, özel şirket verileri ve daha birçok alanda kullanılıyor. NASA başta olmak üzere birçok şirket bünyesine bu teknolojiyi katmaya çalışıyor bu da bu mesleği geleceğin meslekleri arasına sokuyor

Dijital veri dedektifliği

Siber suçların en yüksek seviyeye ulaştığı günümüzde şirketlerin varlığını sürdürebilmesi için önlem alması da gerekli hale geldi. Tam da bu noktada ilgili alanlarda uzmanlaşmış işgücüne ihtiyaç günden güne artacak ve Dijital Dedektif olarak nitelendirilen yeni meslek grubu ortaya çıkacaktır. Dijital Dedektifler, zarar gören veya silinen verileri kurtarır. Dijital saldırı esnasında hedef alınan verileri tespit eder. Siber suçları/suçluları ispat etmek için dijital verileri toplayıp üst mercilere delil olarak sunar. Kısacası sistem üzerinde oluşabilecek tüm güvenlik açıklarını bulmaya çalışır.

Türkiye’de geleceğin meslekleri hangileri olacak?

Türkiye’de de tıpkı dünyada olduğu gibi yeni meslek grupları ortaya çıkıyor. Yukarıda bahsettiğimiz mesleklerin yanı sıra Türkiye’de ve dünyada gelecek vadeden meslekler ise şunlar:

Nanoteknoloji mühendisliği

Nanoteknoloji, atomların ve moleküllerin en etkin kontrolünü içeren bir teknolojidir. Nanoteknoloji Mühendisliği bölümü yurt dışındaki üniversitelerde yaygınlaşırken ülkemizde de bu bölümün yavaş yavaş rağbet gördüğünü söyleyebiliriz. Sanayi sektörünün de hızla nanoteknolojiye taşınması ile bu sektör epey büyüme gösterecek gibi görünüyor.

Epidemiyoloji uzmanlığı

Epidemiyoloji bir tıp bilim dalıdır. Toplumda hastalık, kaza gibi sağlıkla ilgili olayların görülme sıklığını ve dağılımını inceleyen epidemiyoloji Covid-19 salgını ile önem kazanmıştır. Uzmanlara göre bu bilim dalında uzmanlaşan kişilere önümüzdeki yıllarda daha çok ihtiyacımız olacak.

E-Spor oyunculuğu

Günümüzde bir hayli hakimiyet kurmuş olan e-spor, gelecek zamanda daha fazla sporcu bünyesinde barındıracak. Hatta olimpiyat oyunlarında bile e-spor’ayer verme ihtimali söz konusuysen e-spor ile ilgilenen oyuncuların gelecekte bir meslek sahibi olabileceğini söyleyebiliriz.

Drone pilotluğu

Uzaktan kumanda ile komuta edilebilen bir tür uçak olan drone, gittikçe popülerliğini arttırıyor. İnsansız hava aracı olması ve birçok faaliyeti gösterebilmesi sebebiyle gelecekte günümüzdeki pilotluk kadar değerli olacağına inanılan drone pilotluğu, yurt dışında eğitim - öğretime açılan programlar arasında yer alıyor.

START

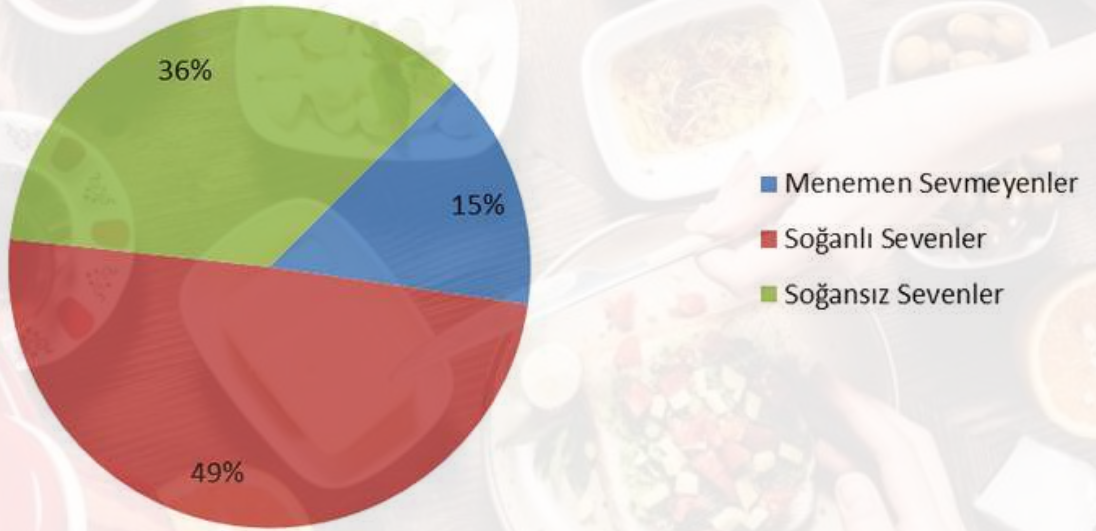

Ecrin Nil Gül

BİR MENEMEN MESELESİ

Ülkemizde günümüzde de süre gelmeye devam eden birçok tartışma konusu var. Bunlardan belki de tartışması en eğlenceli olanı menemenin soğanlı mı yoksa soğansız mı yenmesi gerektiği.

Öncelikle menemenin tarihinden ve içindeki malzemelerden bahsedelim. Menemen ilk kez mübadele ile İzmir'in Menemen ilçesine gelen Girit Türkleri tarafından yapılmıştır. İlk yapılışı şu ankinden biraz daha farklıdır. Menemenlilerle komşu olan Giritliler menemeni başta sadece çeşitli otların yağına yumurta kırarak yapmışlardır. Daha sonra etkileşimle domates, biraz patates ve et de eklenmiştir. Ancak kötü ekonomiden etkilenen Giritliler et yerine yumurta, patates yerine de soğan koymuşlardır. Böylece yavaş yavaş ortaya çıkan menemen önce İzmir çevresine sonra da tüm Türkiye'ye yayılmıştır. Menemen dediğimizde aklımıza gelen ilk soru tabii ki de soğanlı mı soğansız mı yapılacağı. Kimisi asla soğan konulamayacağını söylerken kimisi de menemenin soğansız yenmeyeceğini savunur. Bizde bu konuya tam olarak olmasa da bir sonuç getirmek için bir anket yaptık.

Toplam 664 kişiyle yaptığımız bu anket sonucu menemeni soğanlı seven 328, soğansız seven 238, menemen sevmeyen ise 98 kişi olduğunu gördük. Böylece menemeni soğanlı sevenler soğansız sevenlere karşı üstünlük göstermiş oldu. Arada çıkan menemen sevmeyenler ise yüksek ihtimalle tüm Türkiye tarafından kınandı.

Ankette kişilere menemene başka ne eklemeyi sevdiğini sorduk ve bazı yanıtlar aldık. Bunlardan bazıları;

- Kaşar
- Biber
- Sucuk
- Patates
- Kıyma
- Maydanoz
- Pul biber

Maalesef yanıtlarda ketçap, mayonez ve hardal da olduğunu belirtiyorum ve bu yanıtları da tüm Türkiye adına ben kınıyorum.

Sonuç olarak bu kavgayı soğan sevenler kazandı. Soğansız sevenleri de kırmamak adına zevkler tartışılmaz diyoruz. Menemen sevmeyenler ise hala kınanmakta. Umuyoruz ki bu tatlı tartışmaya ufak çaplı da olsa sonuç getirebilmişizdir. Herkese doya doya menemen yiyebilecekleri bir hayat dileriz.

DEFNE SAVRAN

PROTEİN TOZLARI

|| Protein tozları, günümüzde fitness ve sağlıklı beslenme dünyasında önemli bir yer edinmiştir. Bu tozlar genellikle süt, soya, bezelye veya whey gibi kaynaklardan elde edilen proteinin toz formuna getirilmiş halidir. ||

PROTEİN TOZU NEDİR?

Protein tozları, sporcuların ve fitness tutkunlarının sıkça başvurduğu takviyeler arasında yer almaktadır. Bu tozlar genellikle süt, soya, bezelye veya whey proteini kaynaklı olup, vücut için gerekli olan protein ihtiyacını karşılamak amacıyla kullanılır. Protein tozları, spor performansını artırmak, kas gelişimini desteklemek ve genel sağlığı iyileştirmek için etkili bir seçenek olarak bilinir.

Protein tozu nedir sorusuna yanıt ararken, bu takviyelerin temelde protein kaynaklarını konsantre veya izole edilen formda içerdiğini görmekteyiz. Whey protein tozları, özellikle hızlı emilim özelliği ile dikkat çeker ve antrenman sonrası hızla amino asit sağlayarak kas onarımını destekler.

NEDEN KULLANILIR?

Protein tozu, temel amino asitleri içeren bir besin takviyesidir. Bu tozlar, vücut geliştirme, kas kütlesi artırma, kilo kontrolü ve genel sağlığı destekleme amacıyla kullanılır. Özellikle sporcular ve egzersiz yapan bireyler, antrenman sonrası iyileşmeyi hızlandırmak ve kas onarıcısını artırmak için protein tozlarına başvururlar.

Bu besin takviyeleri, vücudun ihtiyaç duyduğu proteini daha hızlı ve etkili bir şekilde sağlamak amacıyla kullanılır. Ayrıca, protein tozları, günlük protein alımını karşılamakta zorlanan kişilere pratik bir çözüm sunar. Ancak, bu tozların kullanımı önerilen dozlarda yapılmalı ve dengeli bir diyetle birlikte düşünülmelidir.

GÜVENLİ KULLANIMI NASIL OLMALI?

Ancak, protein tozlarının bilinçli ve dengeli bir şekilde kullanılması önemlidir. Aşırı miktarda protein alımının bazı sağlık sorunlarına neden olabileceği unutulmamalıdır. Uzman önerileri doğrultusunda kullanılan protein tozları, sağlıklı bir yaşam tarzını destekleyen önemli bir araç haline gelebilir. İşte güvenli protein tozu kullanımıyla ilgili bazı önemli bilgiler:

Dozaj ve Önerilen Kullanım: Protein tozlarının dozajı, bireysel ihtiyaçlara ve hedeflere bağlı olarak değişebilir. Genelde, günlük protein ihtiyacını karşılamak için kullanılan toplam protein miktarınıza ek olarak tercih edilmelidir. Üretici tarafından önerilen dozaj bilgilerine dikkat edilmeli ve aşırı kullanımdan kaçınılmalıdır.

Su Tüketimi: Protein tozu kullanımı, vücutta ekstra su ihtiyacına neden olabilir. Bu nedenle, protein tozu tüketen bireyler, yeterli miktarda su içmeye özen göstermelidir. Günlük su tüketimi, vücut ağırlığına ve fiziksel aktivite düzeyine bağlı olarak ayarlanmalıdır.

Güvenli protein tozu kullanımı, dengeli bir diyet ve sağlıklı yaşam tarzıyla birleştiğinde, sporcuların ve bireylerin hedeflerine ulaşmalarına yardımcı olabilir. Ancak, herhangi bir takviye ürünü kullanmadan önce uzman tavsiyesi almak her zaman en güvenli yaklaşımdır.

ARDA ERDOĞAN

YENİDEN PARILDAYAN

YILDIZ:

MAURO ICARDI

Tam adıyla Mauro Emanuel Icardi Rivero, Arjantin'in Rosario kentinde doğdu ve dokuz yaşındayken Kanarya Adaları'na taşındı. Futbol kariyerine Gran Canaria'da Vecindariotakımı ile başladı ve gençlik kategorilerinde 50'den fazla gol attı.

❖ 2007'de Valencia, Sevilla, Espanyol, Deportivo La Coruña, Arsenal ve Liverpool'dan gelen tekliflerin ardından Barcelona ve Real Madrid tarafından transferi için uğraşıldı. Barcelona, Icardi yarışını kazandı ve onunla 2013'e kadar sözleşme imzaladı. La Liga kulübü Barcelona'nın gençlik sistemi olan La Masia'da futbol oynadıktan sonra profesyonel kariyerine 2011'de Serie A kulübü Sampdoria'da başladı.

❖ Buradaki etkili performansı onun bir İtalya ekibi olan intermilan takımına transfer olmasına sağladı. İnter, Temmuz 2013'te Avrupa'nın en üretken forvetlerinden biri haline gelen Icardi, takımıyla geçirdiği 6 sezonun 2 sinde Ligde en çok golü atan oyuncu olarak gol kralı oldu. Inter kulübün tüm zamanların en çok gol atan sekizinci oyuncusu oldu. Ayrıca 2015'te henüz 22 yaşındayken Inter'in kaptanlığına seçildi.

❖ Icardi, sezonun Lens ve Marsilya'ya karşı oynadığı ilk iki maçını COVID-19 testi pozitif çıktığı için kaçırdı. Ekim 2020'de PSG Teknik Direktörü Thomas Tuchel, Icardi'nin dizinin iç bağından yaralandığını duyurdu. 7 Ağustos 2021'de Icardi Sezonun sonunda, Icardi tüm yarışmalarda yalnızca beş gol atmıştı ve bu, Sampdoria'daki ilk sezonundan bu yana bir sezondaki en düşük gol sayısı oldu.

❖ 7 Eylül 2022 tarihinde Galatasaray, profesyonel futbolcu ve kulübü ile geçici transfer görüşmelerine başladığını duyurdu. Ertesi gün açıklanan anlaşmaya göre, Icardi'nin 2022-2023 sezonunda kiralık olarak Galatasaray forması giyeceği açıklandı. Aynı gece eşi ve çocuklarıyla birlikte Atatürk Havalimanı'na inen Arjantinli futbolcu sarı kırmızılı taraftar tarafından karşılandı. Galatasarayın artık yeni reklam yüzü olan Icardi toplam 23 golüyle takımının 2022-23 sezonundaki en golcü ismi oldu. Aynı zamanda yaptığı 7 asistle de Kerem Aktürkoğlu'ndan sonra takımın en çok asist yapan ismi oldu.

❖ 28 Temmuz 2023 tarihinde Galatasaray, Icardi'nin transferi konusunda futbolcu ve kulübü Paris Saint-Germain ile resmî görüşmelere başladığını duyurdu. 30 Temmuz'da Kulüp, Mauro Icardi ve kulübü Paris Saint-Germain ile oyuncunun transferi konusunda anlaşmaya varıldığını duyurdu. Buna göre, Futbolcunun eski kulübüne, 4 sezona yayılmış taksitlerle, 10 mil. € transfer bedeli ödeneceği açıklandı.

❖ Icardi bu sezona güçlü bir başlangıç yaptı ve ilk dört lig maçında beş gol ve tüm müsabakalarda sekiz gol attı. 3 Ekim'de, Şampiyonlar Ligi grup aşamasında Old Trafford'da penaltı kaçırdıktan sonra Manchester United'a karşı galibiyet golünü atarak, Galatasaray'ın tarihte bir İngiliz takımına karşı deplasmanda ilk galibiyet almasına yardımcı oldu. 21 Ekim 2023'de Ali Sami Yen Spor Kompleksi'nde oynanan Beşiktaş derbisinde 2 gol atarak stadda tekrardan

aşkın olayını çaldıran Icardi derbilerde 10. golüne ulaştı, bu gollerle, Gheorghe Hagi'yi geride bırakarak Süper Lig tarihinde Galatasaray formasıyla en fazla derbi golü atan yabancı oyuncu oldu.

Minik Serçe Sezen Aksu

Sezen Aksu, Türk pop müziğinin kraliçesi olarak anılan efsanevi bir sanatçıdır. Sezen Aksu'nun şarkıları, derin duyguları ve güçlü sözleriyle dinleyicilere dokunmayı başarır. Türk müziğine yepyeni bir soluk getirmiş ve zaman içinde pek çok ödül kazanmıştır. Müzik kariyerine 1970'lerin başında adım atan Aksu, Türk müziğine yepyeni bir soluk getirmiş ve zaman içinde pek çok ödül kazanmıştır. Şarkıcılığının yanı sıra yazıp bestelediği şarkıları başkalarına vermesi sayesinde söz yazarı ve besteci kimliğiyle de sık sık ön plana çıktı.

Medyada Minik Serçe unvanıyla sıkça anılan Aksu, Selanik'ten mübadele ile Türkiye'ye gelen bir anne ile Rizeli bir babanın kızı olarak Sarayköy, Denizli'de doğdu. Üç yaşındayken ailesinin İzmir'e taşınması sonucunda burada eğitim gördü, İzmir Kız Lisesi'ni tamamladıktan sonra Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi'ne devam etti ancak ikinci sınıfta okulu bıraktı. 1974'te plak yapmak için İstanbul'a taşındı ve bir yıl sonra ilk 45'liği "Haydi Şansım"ı Sezen Seley adıyla çıkardı. 1977'de ise ilk uzunçaları Allahısmarladık'ı yayımladı.

Ardından Serçe (1978), Firuze (1982), Sen Ağlama (1984), Git (1986), Sezen Aksu Söylüyor (1989), Gülümse (1991), Deli Kızın Türküsü (1993), Düş Bahçeleri (1996) dahil olmak üzere onlarca albüm piyasaya sürdü. Bunlardan Gülümse, Türkiye'de tüm zamanların en çok satan albümlerinden biri oldu.

Aksu, bugüne kadar dünya genelinde 40 milyondan fazla albüm sattı. Sanatçının ilk filmi, başrolünü Bulut Aras'la paylaştığı; "A Star is Born" filminden uyarlanan ve bir Atıf Yılmaz filmi olan Minik Serçe oldu. Sanatçı bu tarihten sonra Minik Serçe adıyla anılmaya başlandı. Sanatçı, 10 Temmuz 1981'de Beşiktaş Evlendirme Dairesi'nde Sinan Özer ile evlendi. 11 Kasım 1981'de Aksu, oğlu Mithat Can Özer'i doğurdu.

1982 yılında Şan Müzikholü'nde Sezen Aksu Aile Gazinosu gösterime girdi. Adile Naşit, Şener Şen, Ayşen Gruda ve Altan Erbulak ile aynı oyunu paylaşan Aksu, sahnede yedi farklı karakteri canlandırdı. Sonrasında Firuze albümünü yayımlayan sanatçı, aynı yıl, dönemin popüler dergisi Hey tarafından "Yılın Kadın Şarkıcısı" seçildi. 1983 yılında Aksu, Hey'in Geleneksel Oskar Konseri'ne de Yılın Kadın Şarkıcısı olarak katıldı.

1983 yılında Sezen Aksu, Eurovision'a katılma kararı aldı. Söz ve müziği Ali Kocatepe'ye ait "Heyamola" parçası, Ali Kocatepe ve Coşkun Demir ile birlikte seslendirildi.

Türkiye finaline kalan bu parça Eurovision finallerinde Türkiye'yi temsil edemedi. Sanatçı, 6 Eylül 1984'de Sen Ağlama albümünü piyasaya çıkardı. 1985 yılında Aksu, Eurovision Türkiye finaline bir kez daha katıldı. Bu seferki şarkının adı Küçük Bir Aşk Masalı'ydı. Sözleri Aksu'ya ait olan bu şarkıyı Sezen Aksu ve Özdemir Erdoğan birlikte seslendirdi ama sonuç değişmedi. Eurovision'da Türkiye'yi temsil etme hakkını bir türlü kazanamayan Aksu, 1985'ten sonra bir daha yarışmaya katılmadı. 1989 yılında Sezen Aksu beyaz perdede görüldü. Yönetmenliğini Yavuz Özkan'ın yaptığı "Büyük Yalnızlık"ta Sezen Aksu, başrolü Ferhan Şensoy ile paylaştı. Ocak 2016'da İstanbul'da Volkswagen Arena'da sahne alan Sezen Aksu, sahnelere veda ettiğini açıkladı. Aksu, "Her bitiş yeni bir başlangıçtır. Üretmeye devam edeceğim fakat daha önceden söz verdiğim birkaç konseri de yaptıktan sonra sahneye veda ediyorum. İstanbul'da son konserim. Bugün 40 yılın anısına burada benimle olduğunuz için şükranla doluyum." dedi.

Eylül Çakır

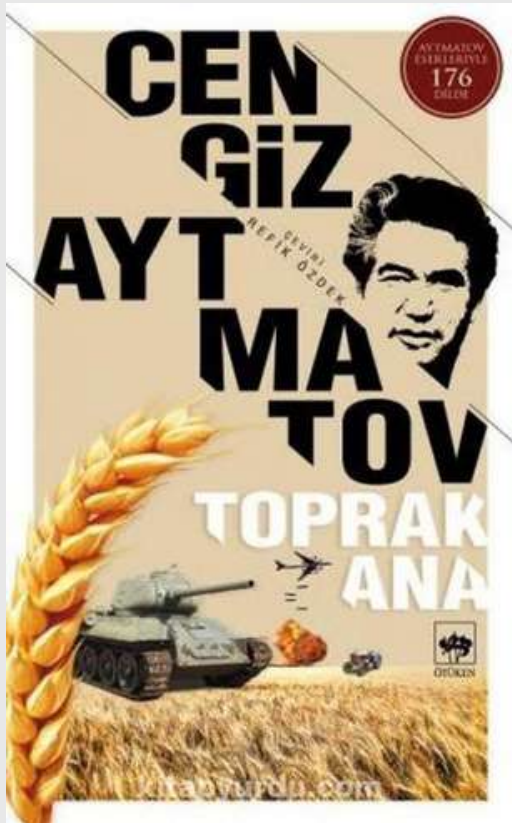
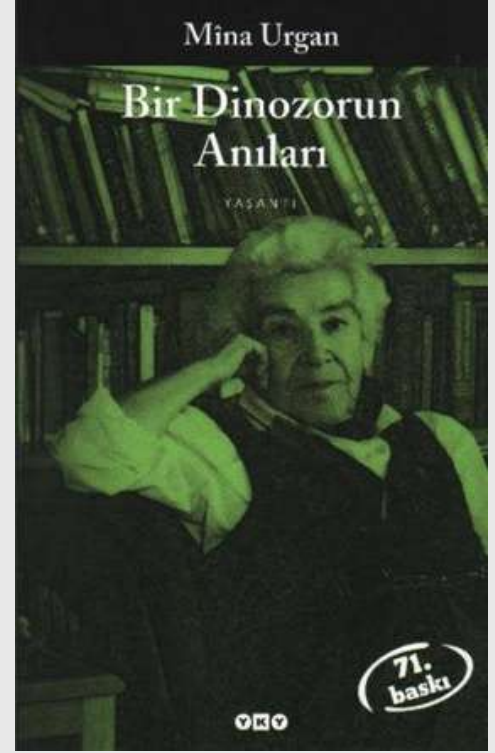

Tam Okunmalık

Mina Urgan Bir Dinozorun Anıları

Mine Urgan'ın kaleminden çıkan "Bir Dinozorun Anıları", zamanda yolculuk yaparak okurları derin bir tarih öncesine taşıyor. Kitap, yaşamış olduğu çağın heyecan verici anılarını paylaşan bir dinazorun gözünden dünyayı keşfetme serüvenini anlatıyor.

Urgan'ın sürükleyici üslubu, okuyucuları dinazorların dünyasına eşsiz bir bakış sunarken, bilim ve tarihle harmanlanmış bir öyküyü sunuyor.

Cengiz Aytmatov Toprak Ana

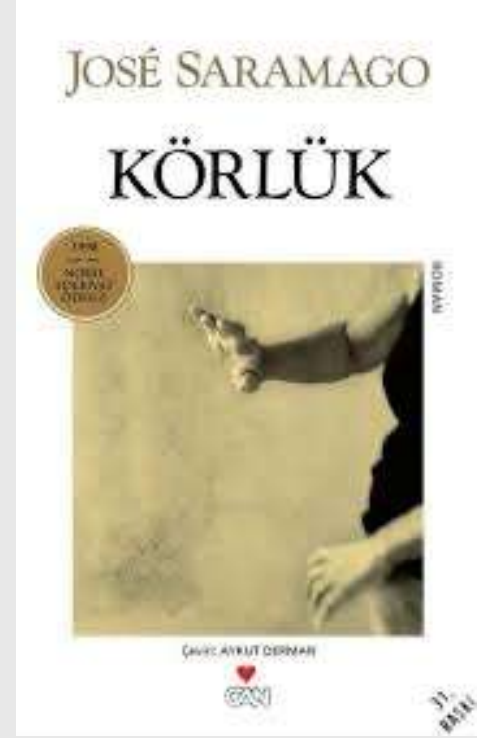
"Toprak Ana", Cengiz Aytmatov'un çok keyifli kitaplarından biridir ve Orta Asya'nın sert iklimine ve acı dolu tarihine odaklanan bir epik romandır. Kitap, Kazak bozkırlarındaki bir ailenin yaşamını, toprakla mücadelesini ve geçirdiği zorlu dönemleri anlatarak, savaş, aşk ve aidiyet kavramlarını ele alır. Aytmatov'un bütün eserlerinde olduğu gibi bu romanda da kendinizi sıcak bir yuvada hissedecek, yaşananları siz yaşamışçasına empati kuracaksınız.

Tam Okunmalık

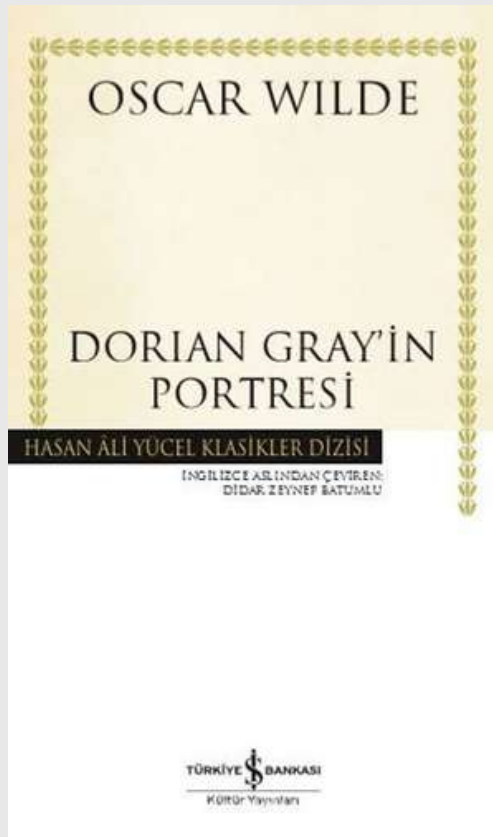
Jose Saramago Körlük

"Körlük", Nobel ödüllü yazar José Saramago'nun unutulmaz eserlerinden biridir. Roman, bir toplumun aniden ve kolektif olarak körlüğe yakalanmasını konu alır. Saramago, insan doğasının karanlık yönlerini ve toplumsal çöküşü ustaca işler. Bu çarpıcı eser, sadece görsel körlük değil, aynı zamanda insanlığın içsel körlüğü üzerine derinlemesine düşündürücü bir yolculuğa davet eder.

Oscar Wilde Dorian Gray'ın Portresi

"Dorian Gray'ın Portresi," İngiliz yazar Oscar Wilde tarafından kaleme alınan bir roman. Kitap, genç ve çekici Dorian Gray'ın resminin yaşlanmaya başlamaması karşılığında ahlaki çöküşüne odaklanır. Dorian'ın yaşlanma süreci resminde gerçekleşirken, o kendi hayatını zevk ve dürtülerle dolu bir şekilde yaşar. Wilde, eserinde estetik değerlerin ve ahlaki sorumlulukların çatışmasını işleyerek, insan doğasının karmaşıklığını inceler.

TAM İZLEMELİK

reandru

WATCHED DIARY REVIEWS

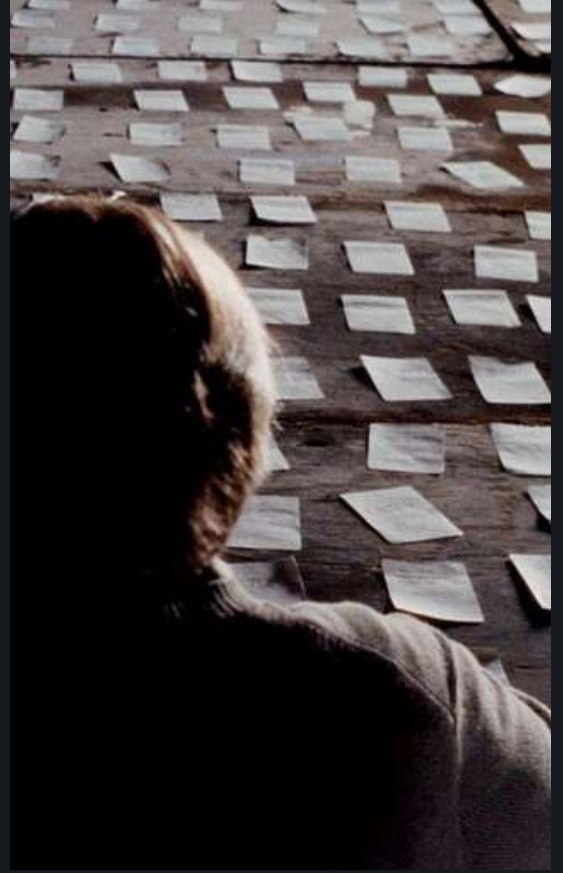
Synecdoche, New York

2008

★★★★★ Rewatched 23 Jan 2024

"Synecdoche, New York," Charlie Kaufman'un yazıp yönettiği,

2008 yapımı bir başyapıttır. Film, tiyatro yönetmeni Caden Cotard'ın hayatının karmaşıklığını konu alıyor. Gerçeklikle sanrı arasında film meta fizik ve insan psikolojisi üzerine de düşündürüyor. Filmi anlamak için bir kere izlemek yetmiyor ama her izleyişinizde ayrı şeyler keşfedeceksiniz. Bu sizin için bu başyapıtı daha inanılmaz kılacak.

reandru

WATCHED DIARY REVIEWS

Perfect Blue 1997

★★★★★ Watched 23 Dec 2023

"Perfect Blue," Satoshi Kon'un yönetmenliğini üstlendiği bir psikolojik gerilim filmidir.

1997 yapımı bu Japon anime filmi, bir j-pop grubundan ayrılarak oyunculuk yapmak isteyen genç bir kadının yaşadığı zihinsel çalkantıları konu alıyor. Oldukça sürükleyici olan film aynı zamanda izleyicisine visüel bir şölen yaşıyor. Adeta gerçeklik algınızı kaybedeceğiniz bu film her tahmininizi bir sonraki sahnede yanlış çıkarıyor.

TAM İZLEMELİK

reandru

WATCHED DIARY REVIEWS

The Grand Budapest Hotel 2014

★★★★★ Rewatched 23 Dec 2023

"The Grand Budapest Hotel," yönetmen Wes Anderson tarafından

kaleme alınan ve 2014 yapımı bir komedi-drama filmidir. Hikaye, oteldeki baş muhasebeci Gustave H. ve sadık hizmetçisi Zero Moustafa'nın maceralarını anlatıyor. Yönetmen Anderson'un renkli, dikkat çekici ve komik tarzı bu filmine de tesir etmiş durumda. Yönetmenin diğer filmlerini de bu filmde sonra izlemek isteyeceksiniz.

reandru

WATCHED DIARY REVIEWS

Mamma Mia! 2008

★★★★★ Rewatched 23 Dec 2023

"Mamma Mia!" müzikal filmi, 2008'de sahnelenen aynı adlı müzikalden uyarlanmıştır.

Film, bir Yunan adasında geçen romantik bir komedi olarak öne çıkar. Başrolde Meryl Streep'in olduğu yapım, pop ikonu ABBA'nın hit şarkılarına dayanıyor. Önerdiğim diğer filmlerden sonra içinizi ısıtacak çok güzel bir film. Tabiki efsane ABBA şarkıları ile seyir zevki arşa çıkıyor. Ev gibi sıcak bir film.

YABANCI EL SENDROMU

Yabancı el sendromu (YES) ilk kez 1972'de Brion ve Jedynak tarafından korpus kallozum tümörü olan üç hastada "garip bir el bulgusu" olarak tarif edilmiştir. Hastalarda kendi eline yabancılaşma, hareketlerini kontrol edememe veya duyuşal değişiklikler nedeniyle farkındalığın kaybı gibi durumlar görölmektedir. Hatta bazı hastaların elini vücudundan ayrı bir uzuv olarak düşündüğü ve eline ayrı bir isim koyduğu da görölmüştür. Zaman içerisinde farklı olgularda dikkat çeken bu bulgu "yabancı" veya "anarşik" el sendromu veya fenomeni ismiyle anılmaya başlanmıştır. AlienSendromu olarak da bilinmektedir.

Yabancı el sendromu, yukarıda belirtildiği gibi kişinin ellerinden birisinin bireyin bilincinden bağımsız, "kendi bilinci varmış gibi" hareket etmesine sebep olur. Yani kısaca kişinin iki elinden biri, kontrolsüz olarak hareket eder; ancak bu hareket kasılma, fırlama gibi anlamsız hareketler değildir. Tıpkı beyin kontrolünde, sanki kişi gerçekten isteyerek hareket ettiriyormuş izlenimi verir.

Şimdi bir düşünün, sizden bağımsız hareket eden, felaketlere yol açabilen bir eliniz olsa çok korkunç olmaz mıydı? Ya da çevrenizde böyle biri olsaydı? Böyle bir hayat hem kişi için hem de çevresindekiler için oldukça zorlayıcıdır.

Bu sendromu yaşayan bireylerin çevresindeki kişiler ve aileleri sorunla baş edebilmek için mutlaka konuyla ilgili oldukça bilgi sahibi olmalıdır.

Hastalığın nedeni beynin iki yarımküresinin aktif iletişimde oluşan aksaklıklar sonucunda beynin iki yarımküresinden birinin kişinin kendi kontrolünde, diğerininise "bilinçsiz" olarak çalışmasıdır. Ön beyin atardamarında felç bu sendromun nedeni olarak gösterilebilir.

Bu ilginç sendrom kişinin hayatını istemediği birçok şekilde etkileyebilir. Örneğin, beynin kontrolden çıkan lobu duygusal niteliklerimizden sorumlu olan sağ lob ise duygularımız kontrolümüz dışında işlevlerini sürdürmeye devam eder. Bu durumda sol elimiz büyük ölçüde sol lobumuzun kontrolünde olan mantığımız tarafından baskılanmayan duygularımızı ortaya çıkarmaya başlar. Bunun sonucunda nefret ettiğimiz birine veya kızdığımız bir yakınımıza istemsizce tokat atabiliriz.

Normal insanların sol beyni, yani mantıkları, kişinin normalde tokat atmasına engel olur; ancak Yabancı El Sendromu durumunda bu sağlanamaz. Bu durum ölümcül sonuçlara da yol açabilir. Örneğin kişinin yaşadığı psikolojik gerilimler sonucu kendini öldürme girişiminde bulunan elini kontrol edemez ve intihara kalkışmış olur.

**Miray
Emeklioğlu**

Sendromun etkileri, bakıcı ya da doktor kontrolünde, elin kontrolüne sahip beyin yarımküresinin sakin ve tatminkartutulmasıyla azaltılabilir. Kontrolsüz hareketleri bastırmak ve iki eli meşgul etmek için bazı yöntemler gerçekleştirilmektedir. Bazı hastalarda uygulanan tedavi sonrasında kademeli olarak bir iyileşme söz konusu olsa da Yabancı El Sendromu'nda uygulanan etkin bir tedavi bulunmamaktadır. Yeni yapılan bazı araştırmalar, beynin iki yarısını cerrahi olarak düzgün bir şekilde birbiriyile iletişim kurar hale getirerek bu sorunu çözmeyi hedeflemektedir; ancak kesin bir başarıya ulaşamamıştır.

DENİZDE FACİA

Oceangate şirketi, okyanus tabanına denizaltılar göndermeyi amaçlayan, bu denizaltılarla denizin tabanında keşifler ve turistik geziler yapmayı hedefleyen bir şirketti. Titan ismini verdikleri batiskafı denizin tam 3800 metre derinindeki Titanik batığına turistik yolculuklar düzenliyorlardı.

Ancak bu Titan denizaltısı sorunlu bir denizaltıydı. Hiçbir güvenlik sertifikası yoktu. Buna rağmen şirketin CEO'su Stockton Rush, bunların hiçbirini önemsemiyor ve görmezden geliyordu. Hatta yıllar önce Oceangate'in eski danışmanı Rob McCallum, onu "Titanik'e ulaşma sürecinde Titanik'te yapılan o meşhur hatayı tekrar ediyorsun, bu gemi batırılmaz diyorsun." diyerek uyarmıştı. Şirketin CEO'su Stockton Rush ise bunlara aldırılmıyordu. Hatta bir açıklamasında "İnsanların birilerini öldürecekleri diye ağlamalarını çok sık duyduk, artık bunu kişisel bir hakaret olarak görüyorum" demişti. Başka bir açıklamasında da "Ben bir girişimci olarak hatırlanmak istiyorum ve insanlar sizi çiğnediğiniz kurallar nedeniyle hatırlar. Titanik dalışı için bazı kuralları çiğnedim, ama bunları mantığın ve iyi mühendisliğin yardımıyla çiğnedim" demişti.

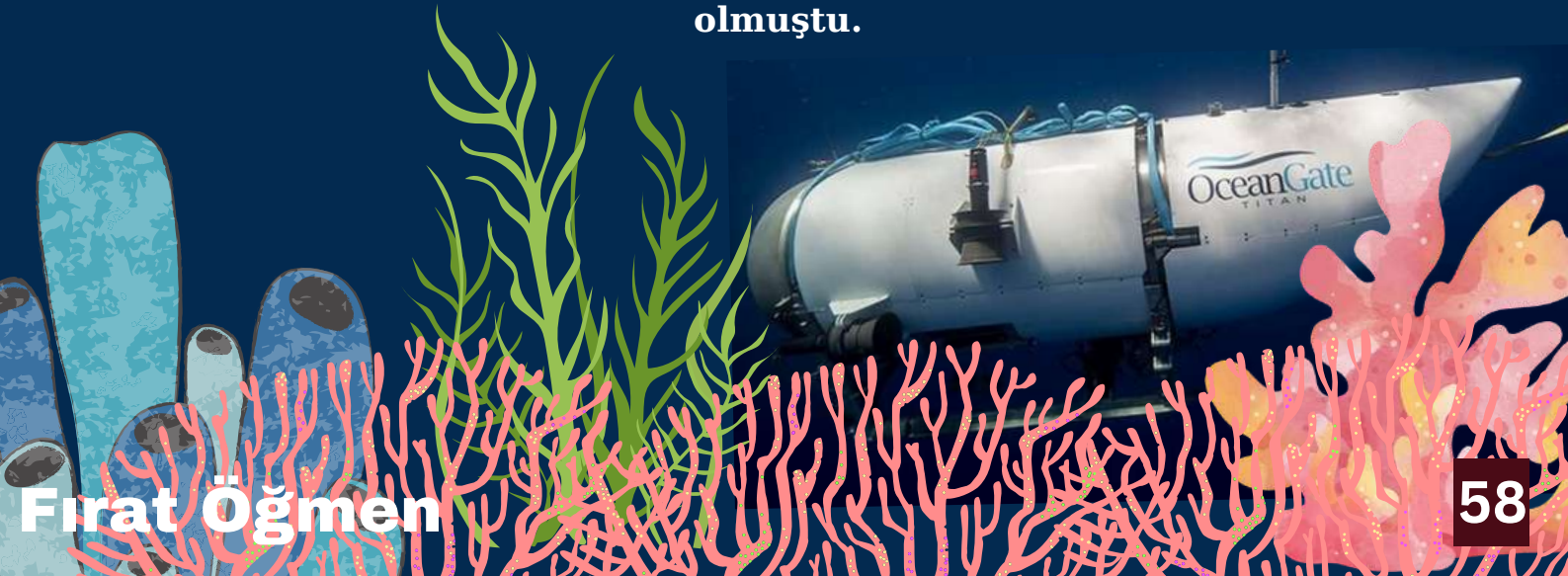
O gün OceanGate CEO'su Stockton Rush, İngiliz milyarder ve kaşif Hamish Harding, Fransız denizaltı pilotu Paul-Henry Nargeolet, Pakistan'ın en zengin adamı Shahzada Dawood ve 19 yaşındaki oğlu olmak üzere 5 kişi Titan batiskafıyla yolculuğa çıkacaklardı. 18 Haziran 2023 günü saatler sekizi gösterdiğinde batiskaf, planlanan dalıştan 4 saat gecikmeli bir şekilde suya indirildi. 2 saat sürmesi beklenen 3800 metrelik dalış başlamıştı. Titan her 25 dakikada bir ana gemisi Polar Prince'e metin mesajı göndererek durumunu ve konumunu bildiriyordu. Fakat Polar Prince, bunlardan sadece 7 tanesini aldı ve dalışın henüz 2. Saatinde batiskafın artık haber alınamamaya başlandı.

Daha önce de benzer hatalar olmuştu ancak gemi yüze çıkmayı başarmıştı, yine böyle bir son umuyorlardı. Ancak beklenen olmadı. Sahil güvenliğe haber verildi, yolcuların 96 saatlik oksijeni bitmeden önce onları bulmaları lazımdı. Dünyanın dört bir yanından seferber olunup denizaltılarıyla arama tarama yapıldı, batiskafa ait olabilecek bazı ses dalgaları yakalansa da tam konumu tespit edilemedi. 96 saatin sonunda batiskaf bulunamadı. Ancak sonrasında yapılan araştırmalarda Titanik batığının çevresinde Titana ait parçalar bulundu. Buradan anlaşıldığı kadarıyla batiskaf basınca dayanamayıp kendi içine çökmüştü.

Titan bir batiskaftı, denizaltı bile değildi. Ancak dalış yaptığı derinlik ABD denizaltılarının dalış yaptığı derinliğin neredeyse 10 katıydı, yaklaşık 3800 metre. Bu Titan batiskafının inanılmaz bir basınca maruz kaldığı anlamına geliyordu ve kendi içine çökmesi hesaplamalara göre sadece 0.03 saniye sürmüştü. Bu süre, beyindeki sinyallerin iletilme süresinden bile daha kısa, yani batiskafın içindekiler öldüklerini bile anlamadan ölmüşlerdi. Kendi içine çökmesinin başlıca sebebi ise Titan'ın malzeme seçiminin karbonfiber olmasıydı. Denizaltılarda normalde titanyum kullanılır çünkü titanyum yüksek basınç altında bile sağlamlığını koruyan bir maddedir. Karbonfiber ise basınca maruz kaldıkça yıpranan bir maddedir ve büyük bir ihtimalle karbonfiber parçalarda meydana gelen bir yırtılmanın tekrar yüksek basınca maruz kalması sonucunda batiskaf kendi içine çökerek içindeki 5 kişiye mezar olmuştu.

UÇAN ÖLÜM DC-10

McDonnell Douglas DC-10 Üç motorlu, orta ve uzun mesafeler için tasarlanmış, geniş gövdeli bir WDüçüncü motor kuyrukta, dikey stabilizatörün altına yerleştirilmiştir. Var olduğu dönem piyasasının şartlarında Airbus A300, Boeing B747, Lockheed L-1011 gibi uçaklarla yarışmıştır. DC-10 uçaklarının tasarımı, birleşmeyi takiben, McDonnell Douglas tarafından 1967 yılında başlamış, ilk uçuşunu 1970, ilk teslimi 1971 yılında American Airlines'a yapılmıştır. 1989 da üretimine son verilmiş ve Yerini daha sonra 1990 yılında servise giren MD-11'e bırakmıştır. 1970 yılında ilk uçuşunu yapan uçak toplam 456 adet üretildi. Üretildiği ilk günden günümüze kadar 61 adet irili ufaklı olaya karışmış. Bu olayların 15 adetinde ölümlü kaza olarak kayıtlara geçmiş.

Uçağın en çok kaza yaptığı ülke ise 6 adet kaza ile ABD. En ölümlü kaza 346 kişinin hayatını kaybetmesiyle Türk Hava Yolları'nın TC-JAV tescilli uçağının 1974 yılında Fransada düşmesi ile meydana gelen kaza olarak kayıtlara geçmiş. En ölümlü yıl 3 kazada 603 kişinin hayatını kaybetmesi ile 1979 yılı olmuş. McDonnell Douglas her ne kadar savaş dönemlerinde kar sağlamış gibi görünse de aslında kaza tarihi oldukça kabarık bir uçak firması. O yüzden DC 10'un yaptığı kazalara pek de şaşmamak gerek. Yukarıda bahsetmiştik en ağır kazasının Türk Hava Yollarına ait olduğundan. Şimdi gelelim DC 10un olduğu gibi Türk Hava Yolları'nın da en ağır uçak kazasına. 3 Mart 1974 Fransa 3 Mart 1974 tarihinde THY'nin McDonnell Douglas DC-10 model yolcu uçağı, Paris - Londra seferini yaparken Paris'in kuzeyinde bulunan Ermenonville Ormanı'na düştü. 346 kişi hayatını kaybetti bu kazada. Kazanın olduğu dönem havacılık altın çağını yaşıyordu. Bu bizim ülkemizde de böyleydi. Dönemin en gözde uçak modeli DC-10 idi.

400'e yakın yolcu taşıyabildiği için bu uçak havayolu şirketlerinin rağbetini kazanmayı başarmıştı. DC-10, yolcu kontenjanının fazlalığı ve ilginç teknik özelliklerinin yanı sıra bagaj kapısının içeriden dışarıya doğru açılması itibarıyla da diğer uçaklardan ayrılıyordu. Zaten o bagaj kapısı onun başına çok işler açtı. Türk Hava Yolları'nın İstanbul-Paris-Londra seferini yapacak olan TK981 uçuş sayılı ve TC-JAV kuyruk tescilli uçağı, İstanbul'dan az sayıda yolcusu ile sorunsuz kalkış yapmıştı. Öğlen saatlerinde Paris'e indiğinde Paris'te çok yoğun saatler yaşanıyordu. Fransa-İngiltere arasında yapılan rugby maçını izleyen İngilizler BOAC pilotlarının grevi yüzünden boş uçak bulamıyorlardı. Neredeyse boş olan ve kısa zamanda yolcuları Londra'ya götürecektir olan THY uçağı onlar için bir şanstı. Uçak kalkıştan birkaç dakika sonra 7000 fitte radarda kayboldu.

TK981 de 12:40 sularında yüksek gürültülü bir ses duyuldu ve sol arka kargo kapısı açılarak uçaktan koptu. Bu kopma esnasında kabin zemini çöktü ve 2 sıra koltuk, 6 yolcu kaza mahaline 15 km uzaklıkta uçaktan dışarı fırladı. Ayrıca, hidrolik boruları ve elektrik kabloları zarar görüyor ve uçağın rudder (uçağın arka kanadındaki hareketli dik kısım) ve evelatoru (uçak dümeni), 2 ve 3 numaralı motoru kontrol edemiyordu. Pilotlar ne olduğunu anlayamamışlardı ve bütün güçleriyle uçağı düzgün bir şekilde uçurmaya çalışıyorlardı. Uçak bir süre düz olarak uçtukten sonra burnunu aşağıya doğru verdi. Artık tamamen kontrolsüz kalan uçağı pilotlar hiçbir şekilde yönlendiremiyorlardı. Kazanın şiddetinden dolayı kazada vefat eden 12'si mürettebat

400'e yakın yolcu taşıyabildiği için bu uçak havayolu şirketlerinin rağbetini kazanmayı başarmıştı. DC-10, yolcu kontenjanının fazlalığı ve ilginç teknik özelliklerinin yanı sıra bagaj kapısının içeriden dışarıya doğru açılması itibarıyla da diğer uçaklardan ayrılıyordu. Zaten o bagaj kapısı onun başına çok işler açtı. Türk Hava Yolları'nın İstanbul-Paris-Londra seferini yapacak olan TK981 uçuş sayılı ve TC-JAV kuyruk tescilli uçağı, İstanbul'dan az sayıda yolcusu ile sorunsuz kalkış yapmıştı. Öğlen saatlerinde Paris'e indiğinde Paris'te çok yoğun saatler yaşanıyordu. Fransa-İngiltere arasında yapılan rugby maçını izleyen İngilizler BOAC pilotlarının grevi yüzünden boş uçak bulamıyorlardı. Neredeyse boş olan ve kısa zamanda yolcuları Londra'ya götüreceğ olan THY uçağı onlar için bir şanstı. Uçak kalkıştan birkaç dakika sonra 7000 fitte radarda kayboldu.

TK981 de 12:40 sularında yüksek gürültülü bir ses duyuldu ve sol arka kargo kapısı açılarak uçaktan koptu. Bu kopma esnasında kabin zemini çöktü ve 2 sıra koltuk, 6 yolcu kaza mahaline 15 km uzaklıkta uçaktan dışarı fırladı. Ayrıca, hidrolik boruları ve elektrik kabloları zarar görüyor ve uçağın rudder (uçağın arka kanadındaki hareketli dik kısım) ve evelatoru (uçak dümeni), 2 ve 3 numaralı motoru kontrol edemiyordu. Pilotlar ne olduğunu anlayamamışlardı ve bütün güçleriyle uçağı düzgün bir şekilde uçurmaya çalışıyorlardı. Uçak bir süre düz olarak uçtukten sonra burnunu aşağıya doğru verdi. Artık tamamen kontrolsüz kalan uçağı pilotlar hiçbir şekilde yönlendiremiyorlardı. Kazanın şiddetinden dolayı kazada vefat eden 12'si mürettebat

Can Öztürk

Dünyada Az Bilinen Mutfaklar: Laos Mutfağı

Laos mutfak kültürü, Güneydoğu Asya'nın küçük ve huzurlu ülkesi Laos'un geleneksel ve tarihi yemeklerini ifade eder. Laos mutfağı, Tayland, Kamboçya ve Vietnam mutfaklarıyla benzerlikler gösterse de, kendi özgün ve benzersiz özelliklerine sahiptir. Laos mutfak kültürünün genel özellikleri şunlardır:

Pirinç: Laos mutfağı, pirinç üzerine kuruludur. "Khao niao" olarak bilinen yapışkan pirinç, Laos mutfak kültürünün temelidir ve hemen hemen her yemeğin yanında yer alır.

Otlar ve Sebzeler: Laos yemeklerinde, yerel olarak yetişen otlar ve sebzeler önemli bir yer tutar. Laos mutfak kültüründe, yabani otlar, bambu filizi, papaya, muz çiçeği ve su sığırdili gibi sebzeler yaygın olarak kullanılır.

Baharatlar: Laos mutfağı, baharatlı ve lezzetli yemekleriyle ünlüdür. Kırmızı biber, sarımsak, şalot, zencefil ve limon otu gibi baharatlar, yemeklerin lezzetini artırmak için sıklıkla tercih edilir.

Tatlılar: Laos mutfağı, tatlılar ve atıştırmalıklar konusunda oldukça zengindir. Pirinç, meyve ve Hindistan cevizi sütü temelli tatlılar yaygındır. Laos'ta "khao lam" (Hindistan cevizi sütü ve pirinçle doldurulmuş bambu çubuklar) ve "khao tom" (pirinç ve meyve içeren buğulanmış pirinç paketleri) gibi tatlılar popülerdir.

Padek: Laos mutfak kültüründe, fermente balık sosu olarak da bilinen “Padek” önemli bir yere sahiptir, pek çok yemeğin temel bileşeni ve tatlandırıcısıdır.

Soslar ve Salatalar: Laos mutfak kültüründe, çeşitli soslar ve salatalar yemeklerin önemli bir parçasıdır. “Jeow” adı verilen soslar, çeşitli baharatlar ve fermente balık sosuyla hazırlanır. Ayrıca, Laos’ta “larb” adı verilen et salataları da oldukça popülerdir.

Izgara ve Buğulama: Laos mutfak kültüründe, et ve balık genellikle ızgara veya buğulanarak pişirilir. Bu yöntemler, yiyeceklerin doğal lezzetini korur ve sağlıklı bir pişirme şeklidir.

Dini Etkiler ve Paylaşma Kültürü: Laos’ta yemekler, genellikle büyük gruplar halinde paylaşılarak yenir. Bu, yemeklerin paylaşılan tabaklar ve büyük porsiyonlar şeklinde servis edilmesini teşvik eder. Yemek sırasında, çeşitli yemekler ve yan ürünler merkezi bir konumda bulunur ve herkes kendi tabağına alarak yemeye başlar, Budist inançlarından. Bu nedenle, yemeklerde etin kullanımı daha az yaygındır ve bitkisel malzemeler ön planda bulunur.

Onur Efe Kenanoğlu

DERİN SULAR

Okyanuslar dünyanın yaklaşık %71'ini oluştururlar. Dünyadaki canlıların %90'ı da burada yaşar ancak bizler okyanus tabanının %95'ini hala keşfetmemiş bulunuyoruz. Peki dünyada bu kadar yer kaplayan, biyosferin %90'ını içeren, bilim dünyası için oldukça önemli bu oluşum neden hâlâ keşfedilmedi?

Okyanusların büyük bir kısmının keşfedilememesinin en büyük sebebi su kütlesinin bilimsel çalışmalara büyük ölçüde engel olması. Öyle ki radarlar aracılığıyla Ay, Mars hatta kalın bulutlarla kaplı Venüs'ün yüzeyini haritalarken bile her piksel 100 metrekarelik bir alana denk gelirken okyanus tabanları için her piksel 5 kilometrelik bir alana denk geliyor. Ayrıca su nedeniyle derine gittikçe artan basınç, düşen sıcaklık, 200 metre aşağıda hiç ışık olmaması buraya insan göndermeyi oldukça zorlaştırıyor. Bunun başka bir sebebi ise okyanuslara olan ilginin çok az olması. İnsanlar genel olarak gökyüzünde gördükleri cisimleri merak edip uzay hakkında araştırma yapıyorlar ancak dünyadaki bilinmezliklerle dolu okyanuslar pek araştırılmıyor.

Okyanusların en gizemli ve korkutucu bölgesi dünyadaki en derin çukur olan Mariana çukurudur. 10.994 metre derinliğinde 2542 metre uzunluğunda ve 69 metre genişliğinde olan Bu çukur o kadar derin ki Everesti ters çevirip bu çukura koysak bile yüzeye 2 kilometrelik bir mesafe kalırdı. Tabii su altında bu derinlikte bir yerin basıncı da devasa. Yüzeyde hissedilen basıncın 1000 katı kadar. Üzerinizde 50 uçağın olmasıyla eş değer. Bu nedenle bu çukura inebilen sadece 3 kişi var. Aya ayak basan insan sayısı bile 12 iken bu sayı oldukça düşük. Ancak bu şartlar altında bile yaşam sürdüren bir çok canlı türü var. Tabii ki bu devasa çukur çoğu insanda anksiyete yaratıyor. Mariana çukurunda kayıtlara geçen tek olay ise 2013 yılında Meksika'ya yük taşıyan Cemil Çakır'ın bu çukura düşmesi.